

MARIÁŇAL

Spravodaj obce Mariánka | 1/2021

Rozpočet
Bystrická ulica

Odpady a
kompostovanie

Kultúra – akcie

Materská škola
Základná škola

Občianske
zduženia

Šport v obci

*Všetko najlepšie,
veľa zdravia
do Nového roku 2022*

VÁŽENÍ MARIANČANIA,

uplynulé obdobie bolo nie len vo svede, ale aj v našej obci turbulentné. Prinieslo nám všetkým veľa obmedzení a rýchlych prispôbení sa situácii.

Starosta Dušan Statelov odstúpil z funkcie po koordinovaných útokoch na neho a jeho rodinu. Prevzal som jeho zastupovanie s plnou zodpovednosťou a spolu s množstvom rozbehnutých projektov a skvelo fungujúcim tímom pracovníkov obecného úradu, školy a škôlky. Podarilo sa nám udržať kontinuitu fungovania činností obce. Následne sa situácia v obci upokojila a stabilizovala.

S odborníkmi sme spracovali stanovisko k návrhu rozhodnutia o tu-

neli D4 (EIA). Po dlhých rokoch sa podarila revitalizácia Bystrickej ulice. Intenzívne prebieha budovanie optickej siete. Bez prípravy a pomoci môjho predchodcu by bola práca pre mňa náročnejšia a zložitejšia. Dušan, ďakujeme Ti.

Tešíme sa, že BSK po dlhom čakaní revitalizuje Karpatskú ulicu (cestu III/1015) cez Marianske údolie až po posledný dom obce. V priebehu leta a jesene Marianka poslala do sveta veľa dobrých správ (Mariatálsky štvanec, Havko, Výstava húb, Šarkaniáda a ďalšie), ale aj smutnú správu – rozlúčili sme sa s Pátrom Viliamom.

Ďakujem Vám za prejavenu dôveru v doplnovacích voľbách sta-

rostu. Činnosť obce budeme sústreďovať na vybrané dôležité oblasti (napr. stavebný úrad, vodovody, osvetlenie, prevádzka sietí vrátane obecnej dátovej, cintorín, riešenie sporov) rozpletenie a upratanie starých problémov. A hlavne prípravu obce na obnovenie Investičných aktivít. Ďakujem vám aj za trpezlivosť, na všetko skôr či neskôr dôjde. Stojí pred nami množstvo práce.

V týchto dňoch vstupujeme do času Adventu. Doprajme si aspoň chvíľu na prípravu, zamyslenie aj oddych.

Dovoľte mi zaželať Vám veľa zdravia, pokoja a lásky, požehnané a milostiplné Vianoce.

Do nového roku Vám prajem veľa zdravia a viac možností tráviť čas so svojou rodinou a priateľmi.

Eugen Jeckel, starosta obce

MARIANKA A MODERNÉ IT TECHNOLOGIE

AJ POČAS KOVIDU JE MOŽNÉ SLEDOVAŤ DIANIE – ONLINE CEZ INTERNET

Naša obec patrí medzi 7% obcí, ktoré robia online vysielanie naživo z každého obecného zastupiteľstva. A tiež patrí len medzi 2,5% obcí, ktoré už mali aj online zastupiteľstvo. Vyplýva to z posledného prieskumu ZMOS (12/2020). Mať online vysielanie OZ naživo teda nie je samozrejmosť. Marianka patrí medzi najvyspelejšie obce v krajine,

ktoré vedia využívať IT technológie v prospech občanov.

WEB OBCE POSKYTUJE AKTUÁLNE INFORMÁCIE O DIANÍ

Návštevnosť obecného webu stúpila od nástupu nového starostu o viac ako 50% a aktuálne ročne navštívi web marianka.sk viac ako 30-tisíc unikátnych čitateľov. Medzi najčastejšie čítané stránky patrí podstránka o odpadoch a aktuality starostu.

BAZILIKA MARIANKA VYSIELA NEDELNÉ OMŠE CEZ FACEBOOK

Cez Facebookový profil Bazilika Marianka je možné každú nedeľu o 9:30 sledovať naživo bohoslužby z Marianky. Aktuálne platí dišpenz, čo znamená, že nie je potrebná osobná účasť na omši.

Michal Chabada

*poslanec Obecného zastupiteľstva
Marianka*

SLUBNÝ NÁVRH ROZPOČTU NA ROK 2022

Každoročne v tomto období prichádza k schvaľovaniu rozpočtu obce na nasledujúci rok Obecným zastupiteľstvom. O návrhu rozpočtu rokovala so zástupcami Obecného úradu Ekonomická a investičná komisia v zastúpení jej členov – poslancov Michal Hollý, Zuzana Iváková a Marcel Porges. Po vzájomnej diskusii a pripomienkach zo strany Komisie vznikol súbor doplnení do pôvodne predloženého rozpočtu,

ktorý by mal dať priestor starostovi a obecnému úradu vykonať plánované investície pri udržaní aj keď veľmi napnutého, ale vyrovnaného rozpočtu.

Popri zabezpečení bežného fungovania obce sú s Komisiou odladené tieto nosné témy, **týkajúce sa bežného rozpočtu podporujúce kvalitu služieb poskytovaných obcou:**

- Dočasné posilnenie kapacít Sta-

vebného úradu za účelom znižovania sklzu v stavebných konaniach (+12.000 EUR)

- Navýšenie senior taxi o 3.000 EUR oproti pôvodnému návrhu
- Navýšenie rozpočtu týkajúceho sa našich starších spoluobčanov o 8.000 oproti pôvodnému rozpočtu – presunom z kapitoly dotácie Združeniam – tu sa navrhuje ponechanie objemu prostriedkov poskytnutého v tomto roku.

- Udržanie jednotlivých kapitol rozpočtu +/- v minuloročnom móde, aby bol zachovaný riadny chod obce.
- Navýšenie výdavkov na opravu výtlkov a opravu komunikácií oproti minuloročnému rozpočtu

V kapitálovom rozpočte boli dohodnuté nasledujúce rozvojové položky:

- Projektová dokumentácia – 30.000,- EUR – ide hlavne o projektovú dokumentáciu týkajúcu sa rozšírenia siete vodovodov na miesta, kde ešte v Marianke voda nie je. Po vypracovaní jednotlivých projektov bude na ich základe nasledovať hľadanie spôsobu ich realizácie (fondy, zdroje obce, kapacity, vysporiadanie majetkových práv, prevádzkovateľ...). V každom prípade však už bude projektová dokumentácia hotová, čo výrazne zrýchli budúcu výstavbu tejto infraštruktúry.
- Rekonštrukcia verejného osvetle-

nia 70.000 EUR, medzi nosné položky tejto investície bude okrem odstránenia vážnych káblových porúch v spodnej časti Marianky hlavne postupná výmena starých svietidiel za svietidlá LEDkové, podobne ako boli tieto na jeseň osadené na Borinskej ulici.

- Obstaranie Multikáry vo výške 30 000,- EUR. Obec nemá toho času žiadne vozidlo s nákladnou časťou, ktorým by zamestnanci obce vedeli vykonávať svoju prácu (napr. prevoz smetí z námestia, prevoz čohokoľvek).
- Mini traktor – kosačka 15 000,- EUR. Vzhľadom na obmedzenú životnosť a úžitkovosť existujúceho malého záhradného traktora, je nutné pre zabezpečenie kosenia. Súčasné kosenie vyžínacami je z časového hľadiska práce neefektívne. Okrem toho sa počíta so širším využitím minitraktora, keďže bude vybavený aj guľou, príviesnym vozíkom a radlicou na sneh.

- Rekonštrukcia (sanovanie havarijného stavu) elektroinštalácie a svietidiel v budove na futbalovom ihrisku 10 000,- EUR
- Revitalizácia školského ihriska 18 000,- EUR - Ide o výmenu a úpravu trávnej plochy a taktiež o výmenu piesku v pieskovisku.

Vyššie uvedené investície by mali byť kryté z rezervného fondu. Samozrejme, pokiaľ sa nájde možnosť financovania formou dotácií, bude snaha obce využiť práve túto formu financovania.

Želám vedeniu obce, aby sa im z vyššie uvedených plánov podarilo v roku 2022 zrealizovať čo najviac. Samozrejme tento rozpočet musí byť schválený obecným zastupiteľstvom, nepredpokladám však, že by vyššie spomenuté návrhy vzhľadom na ich charakter nemali nájsť podporu OZ.

Michal Holly

poslanec a predseda Ekonomickej a investičnej komisie

REVITALIZÁCIA BYSTRICKEJ ULICE

Január 2019:

Stavebné povolenie na rekonštrukciu Bystrickej ulice spolu s výberovým konaním bolo pripravené ešte v rokoch 2013-2018.

V prípade, že by sa rekonštrukcia realizovala v zmysle uvedeného stavebného povolenia vzdušné elektrické vedenie by nebolo preložené do zeme a vrchnú časť Budovateľskej ulice by BVS rozkopalo pri budovaní novej hlavnej prípojky vodovodu zo Záhorskej Bystrice. Zároveň niekoľko m² pozemkov nebolo stále prevedených do vlastníctva obce. Vzhľadom na právne pochybenia bolo napádané stavebné povolenie, a hrozilo to aj pri kolaudácii. V rokoch 2016-2018 bolo pod Bystrickou zabudované vedenie plynu s finančným príspevom obce.

Začiatkom roku 2019 sa starosta p. Stateľov obrátil na ZSDIS s po-

žiadavkou prekládky vzdušného vedenie do zeme. Zorganizovať úvodné stretnutie s predsedom predstaviteľstva ZSDIS pomohol p. Hofbauer. Na stretnutí sa zúčastnil aj p. Čambor. Výsledkom stretnutia

bol súhlas ZSDIS s zafinancovaním preloženia vzdušného vedenia do zeme na náklady ZSDIS. To však v zmysle platnej legislatívy vyžadovalo zo strany obce zriadenie vecného bremena a zabezpečenie

zákonného povolenia. Zriadeniu vecného bremena pomohlo bezplatné prevedenie pozemkov na Bystrickej do vlastníctva obce zo strany p. Jánošíka a manželov Blažekových.

Vzhľadom na to, aby sme uvedené nedostatky odstránili, iniciovali sme jednanie s BVS o vybudovaní vodovodu v úseku na Budovateľskej ulici. Úvodné stretnutie pomohol zorganizovať p. Polakovič z Potočnej. Výsledkom dlhodobých jednaní bolo zaradenie vybudovanie nového vodovodu v tomto úseku pred vybudovaním cesty.

S cieľom doriešenia odvedenia dažďovej kanalizácie z Bystrickej ulice obec podpísala zmluvu o vybudovaní dažďovej kanalizácie ako reciprocitu za vybudovanie cesty s kompletnými IS pred novými trojdomami na Bystrickej s developerom TomBlock, s.r.o. K jej naplneniu však bohužiaľ nedošlo.

2020:

Stavebné povolenie napadla spoločnosť VM MB, pričom dala na MŽP podnet na vypracovanie EIA.

Uvedené konanie sme za pomoci odbornej pomoci manželov Kminiakovcov (Bystrická), zvládli tak, že MŽP po 6 mesiacoch skonštatovalo, že EIA, ktoré by znamenalo ďalšie

oneskorenie vydania povolenia, obec nemusela spracovať.

2021:

Vzhľadom na to, že bývalé osvetlenie bolo namontované na betónových stĺpoch elektrického vedenia ZSDIS, ktoré boli pri prekladaní vedenia do zeme odstránené boli vybudované nové s úsporným LED kovým osvetlením, ktoré nadväzuje na nové osvetlenie Cesty na Ovšišku.

Oproti pôvodnému projektu sa obyvateľom upravili nájazdy, posunuli sa rozvodné skrine.

Posledným krokom bude tiež osadenie nového dopravného značenia, vrátane spomaľovacích prahov, ktoré bolo osobne pripomenované Dopravným inšpektorátom Malacky.

Popri rekonštrukcii Bystrickej ulice obec zrealizovala navyše dva samostatné projekty pre úsek Budovateľskej ulice pri kaplnke Svätého Florána a úsek Chamrazovej uličky smerom na Kraciny.

A dnes to máme hotové.

Dušan Stateľov, Eugen Jeckel

OBJEKT ZÁZEMIA VO SVÄTOM ÚDOLÍ

Sväté údolie je centrom marianskeho kultu a tiež je súčasťou Pamiatkovej zóny Marianka, zahŕňajúcej historické jadro obce. Niekoľko rokov dozadu bol na výzvu r.-kat. farského úradu vypracovaný miestnymi odborníkmi ideový zámer úprav Svätého údolia, ktorý predstavuje celkový pohľad na obnovu tohto historického územia. Po jeho schválení Krajským pamiatkovým úradom Bratislava sa na základe ideového zámeru môže pristúpiť k obnove jednotlivých mikropriestorov vo Svätom údolí.

Ideový zámer vychádza z významu tejto lokality tak, ako je prezentovaná

teológmi, historikmi, rehoľou Tešiteľov Božského srdca Ježišovho, vedúcimi obce, pamiatkármi a návštevníkmi

mi areálu. Jedná sa zároveň o zámer, ktorý vychádza z princípov pamiatkovej ochrany. Zámer je postavený na dvoch zásadách:

1. rešpektovanie náboženského charakteru celého areálu;
2. rešpektovanie prírodného charakteru celého údolia.

Najstarším centrom marianskeho kultu v údolí je bezpochyby prameň

so zázračnou vodou, v ktorom sa našla drevená soška Panny Márie. Druhým centrom marianskeho kultu sa stal po roku 1377 gotický kostol, založený v tomto lesnom údolí na pokyn kráľa Ľudovíta z Anjou, s úmyslom vybudovať tu mariánske pútnické miesto. Zámer sa podaril a z Mariatálu sa stalo najstaršie oficiálne mariánske pútnické miesto v kráľovstve. Po dokončení kostola bola drevená soška slávnostne prenesená od prameňa na hlavný oltár kostola, kde sa nachádza až do súčasnosti.

Z celkovej plochy Svätého údolia sa na základe schváleného ideového zámeru doteraz podarilo realizovať dva mikropriestory – predpolie kaplnky Zázračnej studne a areál Lurdskej jaskyne. Na realizáciu čakajú ďalšie priestory, ako napríklad predpolie kostola, centrálny priestor údolia, kláštorná záhrada, križová cesta a iné. V rámci centrálného mikropriestoru údolia zaujíma dôležité miesto **predajný objekt zázemia** (tzv. budy) s jeho obchodíkmi a bufetom. Predajný drevený objekt tu funguje už od 30. rokov 20. storočia a stal sa obľúbenou zastávkou pre turistov a rôznych návštevníkov Svätého údolia. Jeho estetický a technický stav je však už dlhšiu dobu neuspokojivý a preto sa v ideovom zámere uvažuje s jeho nahradením novým objektom zázemia.

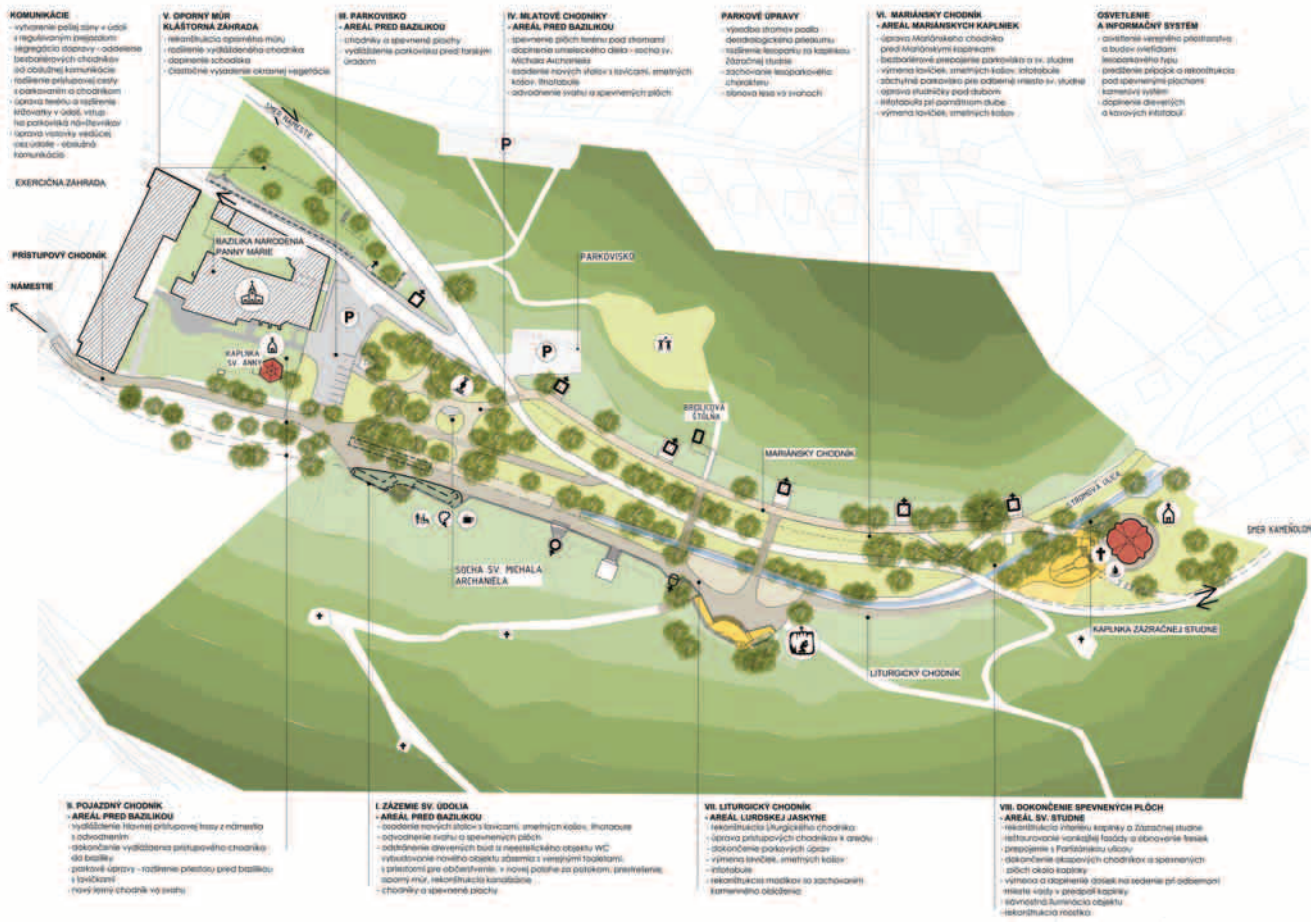

nými prevádzkami bude vytvorený pre návštevníkov priestor na sedenie. Objekt zázemia je navrhnutý takým spôsobom, aby nepôsobil v tomto historickom prostredí rušivo, či už svojou hmotou, alebo cudzorodými materiálmi. Výstavba tohto objektu bude ďalším z postupných krokov, ktorými sa má Sväté údolie dostať na vyššiu úroveň a zbaviť sa neestetických nánosov z rôznych období svojej existencie.

Ivo Štassel

Nové zázemie je navrhnuté architektom Ivanom Jarinom ako elegantný objekt s moderným stvárnením, inšpirovaným architektonickými kvalitami zastavení krížovej cesty. Objekt do seba pojme nielen niekoľko malých obchodných prevádzok, ale aj verejné WC. Starý neestetický záchodový objekt vo svahu za búdami bude môcť byť tým pádom odstránený. Aby nový objekt zázemia nepôsobil ťažkopádne, je v ňom navrhnutá prieluka, cez ktorú bude vidno les v pozadí. Pred obchod-

CELKOVÝ KONCEPT SV. ÚDOLIA V MARIÁNKE

AKO TO BOLO V SKUTOČNOSTI S VEREJNÝM OBSTARÁVANÍM NA DOPRAVCU AUTOBUSOVEJ DOPRAVY V BSK?

Bratislavským samosprávnym krajom (BSK) v súčasnosti rezonuje téma nefungujúcej autobusovej prímestskej dopravy. Problém nastal zmenou autobusu dopravcu zo spoločnosti Slovak Lines, ktorej uplynula zákonom dovolená maximálna možná dĺžka trvania zmluvy (10+5 rokov), na spoločnosť Arriva, ktorá sa stala víťazom verejnej súťaže na nového autobusu dopravcu a ktorá začala 15.11.2021 obsluhovať územie BSK.

Pre BSK je vyriešenie výpadkov mnohých spojov úplnou prioritou. V tomto smere sa podnikli mnohé kroky:

- požiadanie spoločnosti Arriva o zabezpečenie nápravy do 9 pracovných dní
- vytvorenie krízového štábu, ktorý na dennej báze komunikuje so spoločnosťou Arriva
- dôrazné požiadanie o zabezpečenie včasného zverejnenia cestovných poriadkov a ich priebežná aktualizácia
- riešenie otázok a podnetov obyvateľov a ich pravidelná informovanosť
- podpora pri hľadaní vodičov s dôrazom na nutnosť ich zaučenia
- vyrokovanie silných motivačných nástrojov (4000 Eur nástupný bonus, 5% valorizácia plátov a iné)
- inicializácia rokovaní s bývalým dopravcom – Slovak Lines
- udelenie sankcií pre nového dopravcu, ktoré budú v plnej výške použité na odškodnenie cestujúcich
- a iné.

Verejná súťaž na nového autobusu dopravcu bola vysoko transparentná, realizovala sa cez elektronický portál EVO, ktorý zabezpečil rovnaké podmienky pre všetkých uchádzačov. Otázky a odpovede uchádzačov boli známe všetkým zainteresovaným, bez ohľadu na to, kto otázku zadával, pričom verejný obstarávateľ nedisponoval informáciou, kto otázky kladie, koľko a ktorí uchádzači sa do súťaže prihlásili, ani obsah ich ponúk. Výhercom súťaže sa stala spoločnosť Arriva, ktorá splnila všetky technické pod-

mienky a predložila najnižšiu ponuku, ktorá bola o 54 miliónov Eur nižšia ako predpokladaná hodnota zákazky (388,7 mil. Eur).

Súťaž bola vyhlásená v dostatočnom časovom predstihu. BSK zverejnil oznámenie o pripravovanej súťaži ešte v decembri 2018 a vyhlásená bola takmer 19 mesiacov pred skončením aktuálnej zmluvy so Slovak Lines, čo je najdlhšie obdobie spomedzi všetkých krajov.

V rámci súťaže prijal kraj takmer 30 samostatných žiadostí na vysvetlenie podkladov, na ktoré poskytoval účastníkom potrebné informácie. Tento proces trval niekoľko mesiacov, pričom každú jednu z nich vyčerpávajúco vysvetľoval, aj napriek tomu, že otázky sa často opakovali. V rámci súťaže však boli kraju doručené viaceré námietky, ktoré trvanie súťaže neúmerne natiahli. Celkovo 3 námietkové konania zabrali spolu 340 dní, čo je takmer 12 mesiacov. V rámci námietok sa dokonca navrhovateľ snažil docieľiť zrušenie verejného obstarávania z rôznych vyfabulovaných dôvodov. Vo všetkých námietkových konaniach bola župa v plnej miere úspešná a zo strany Úradu pre verejné obstarávanie a Rady úradu pre verejné obstarávanie neboli nikdy zistené žiadne pochybenia. 9. septembra 2021 dal Úrad pre verejné obstarávanie Bratislavskej župe definitívne za pravdu a až vtedy mohli začať rokovania o podpise zmluvy s víťazom verejnej súťaže.

Dňa 22.4.2021 BSK zverejnil oznámenie o vyhodnotení ponúk predložených do verejného obstarávania. Úspešným uchádzačom sa stala spoločnosť Arriva, s ktorou by mohla byť za normálnych okolností podpísaná zmluva v máji 2021. Aj samotný výsledok vyhodnotenia ponúk bol zo strany jedného uchádzača napadnutý. Verejné obstarávanie sa tak neúmerne natiahlo, pričom BSK musel rešpektovať zastavenie plynutia lehôt a rozhodovacie procesy na Úrade pre verejné obstarávanie.

Z dôvodu dlhého rozhodovania zo strany Úradu pre verejné obstaráva-

nie, župa pristúpila v mesiaci august 2021 k započatiu procesu priameho rokovacieho konania, ktorého predmetom bol výber dočasného dodávateľa dopravných služieb pre kraj na prechodné obdobie. V rámci priameho rokovacieho konania boli oslovení 2 potenciálni dodávatelia, spoločnosti Arriva a Slovak Lines. Medzi BSK a oboma dopravcami prebehla séria rokovaní a schyľovalo sa k podpísaniu zmluvy na prechodné obdobie. Avšak práve v tomto čase (9. septembra 2021) prišlo konečné rozhodnutie Úradu pre verejné obstarávanie, ktoré zamietlo podané námietky voči výsledku vyhodnotenia ponúk v celom rozsahu a potvrdilo správnosť vyhodnotenia ponúk a „prvenstvo“ Arrivy. Týmto zanikol zákonný dôvod na základě, ktorého sa viedlo priame rokovacie konanie a BSK musel v zmysle zákona pristúpiť k osloveniu úspešného kandidáta – Arrivy. Spoločnosť Arriva sa aj napriek krátkosti času a opakovaným dopytom zo strany BSK ohľadom plnenia služby v rozsahu danom zmluvou, rozhodla zmluvu podpísať. Spoločnosť Arriva sa teda podpisom zmluvy s BSK, s vedomím všetkých rizík, zaviazala služby v plnom rozsahu poskytovať.

V pondelok 15. novembra 2021 začal v kraji premávať nový autobusový dopravca, spoločnosť Arriva. Pár dní pred 15. novembrom bol BSK informovaný, že nový dopravca nebude mať k začatiu plnenia zmluvy dostatočný počet vodičov. BSK, z dôvodu informovania verejnosti naliehal, aby k 12. novembru spoločnosť Arriva poskytla informáciu o stave vypravenosti a počte spojov, ktoré nebudú obslužené. BSK sa obrátila na expertov z BID, aby dohliadli na zadanie na dopravcu tak, aby boli obslužené školské spoje ako aj ranné a poobedné spoje potrebné pre cestujúcich na cestu do a zo zamestnania.

V piatok 12. novembra dopravca Arriva ubezpečil BSK, že obslužnosť spojov bude na úrovni 90%, kedy BSK pristúpil k zverejneniu obmedzených cestovných poriadkov. Avšak v sobotu

13. novembra dopravca informáciu z piatku zmenil a BSK informoval, že od pondelka 15. novembra očakáva výpadky na úrovni 30-35%. Ako dôvod uviedol nevhodu zo strany vodičov a znamenal aj riziko straty aj už zamestnaných vodičov. BSK opätovne zadali dopravcovi vypracovať nové cestovné poriadky, ktoré budú reflektovať skutočne vypravené spoje. Problémy so samotnou 100% výpravou ako aj výpočtom obmedzených spojov sa však ukázali aj v pondelok 15. novembra. Tie pretrvávajú aj k dnešnému dňu.

Na tlačovej konferencii 30. novembra 2021 BSK predstavilo 3 možné scenáre riešenia nefungujúcej prímestskej dopravy. Prvým je zazmluvnenie subdodávateľa. Druhým, že spoločnosť Arriva bude pokračovať naďalej v zazmluvňovaní vodičov. Tretím je vypovedanie zmluvy a nové obstarávanie dopravcu. BSK za najlepší scenár pokladala prvú možnosť, ideálnym subdodávateľom by mohol byť bývalý dopravca, Slovak Lines. Na základe tohoto boli vedené intenzívne rokovania a konečným výsledkom je dohoda o spolupráci medzi dopravcami Arriva a Slovak Lines. Vďaka tejto dohode dôjde k plnému obnoveniu prímestskej autobusovej dopravy. Spoločnosť Arriva naďalej zostáva dopravcom poskytujúcim služby pre BSK, Slovak Lines bude formou subdodávky poskytovať svoje kapacity na vybraných linkách.

ČASTÉ OTÁZKY OBYBATEĽOV A ODPOVEDE:

Prečo musel kraj meniť dopravcu, keď ten predchádzajúci fungoval dobre?

Zmluva s predchádzajúcim dopravcom Slovak Lines skončila 14.11.2021 a už ju nebolo možné predĺžiť. Nový dopravca preto musel vziť z verejnej a transparentnej súťaže.

Prečo sa radšej nepredĺžila zmluva so Slovak Lines?

Predĺženie zmluvy so Slovak Lines nebolo možné z dôvodu uplynutia zákonom dovolenej maximálnej možnej dĺžky trvania zmluvy (10 + 5 rokov). Práve preto musel Bratislavský samosprávny kraj vyhlásiť súťaž na vyber nového dopravcu, čo urobil už

v decembri 2018 oznámením v európskom vestníku.

Prečo župa vybrala spoločnosť Arriva?

Túto spoločnosť si nevybrala župa, ale vzišla zo súťaže. Spoločnosť Arriva Mobility Solutions v súťaži splnila všetky technické podmienky a zároveň ponúkla najnižšiu cenu, a tak vyhrala. Na druhom mieste skončila skupina dodávateľov Konzorcium Bratislava, ktorá pozostáva z firiem Slovak Lines Bratislava a TD Transport SK Nitra. Tretí skončil dopravca Autobusy Karlovy Vary z Českej republiky.

Mohla župa nepodpísať zmluvu s víťazom súťaže?

Nie.

Prečo mohol vyhrať súťaž niekto, kto nemá vodičov?

To by bolo diskriminačné a „šité na mieru“ existujúcemu dopravcovi. Úplne by to poprelo význam súťaže a v prípade námietky by Úrad pre verejné obstarávanie tender zrušil pre nezákonnosť. Doterajší dopravca by de facto nemal konkurenciu a mohol požadovať extrémne vysokú cenu, lebo nik iný by sa nebol schopný do súťaže zapojiť. Bohužiaľ, keďže verejné obstarávanie podobného rozsahu u nás trvajú dokonca niekoľko rokov, nie je možné požadovať, aby si uchádzači „len tak pre istotu“ zamestnali taký počet ľudí dopredu. V tejto súvislosti je nutné podotknúť, že BSK vyhodnotilo súťaž 22.04.2021 a vtedy určilo víťazného uchádzača. Od uvedeného dňa nemohlo BSK urobiť žiadny iný úkon, ani zmeniť vyhodnotenie súťaže. Toto vyhodnotenie bolo napadnuté námietkami neúspešného uchádzača, ktoré boli definitívne zamietnuté až 09.09.2021.

Nemohla vypísať župa súťaž nejakou inak? Urobila župa nejakú chybu?

Nie. Samotné kontrolné orgány označili námietky, ktoré smerovali aj voči typu súťaže, resp. forme navrhovaného vzťahu s dopravcom, za neopodstatnené a v značnej časti za účelové. Ani pri jednej z kontrol nebolo konštatované pochybenie BSK.

Prečo nebola súťaž vypísaná skôr? Nedalo sa predvídať, že budú komplikácie s verejným obstarávaním?

Súťaž bola ohlásená v roku 2018 a vyhlásená v apríli 2020. To je bez-

konkurenčne najskôr zo všetkých žúp. Napriek tomu trvala rekordných 19 mesiacov a uzavretá bola až v septembri 2021, teda dva mesiace pred skončením bývalého dopravcu Slovak Lines. Bohužiaľ, naše zákony dovoľujú uchádzačom podávať opakované obštrukčné podnety. Tie musel riešiť Úrad pre verejné obstarávanie. Výsledkom je, že aj napriek tomu, že BSK pripravil bezchybné podklady a vylčil na celý tender najviac času, obštrukciami mal nový dopravca na prípravu namiesto plánovaného pol roka, len dva mesiace. Samozrejme, vyhlásenie verejného obstarávania s ešte väčším predstihom, napr. aj 3 roky dopredu, sa môže javiť ako „istota“, avšak ponuky podané v takomto verejnom obstarávaní by museli uchádzači naceňovať 3 roky vopred, čo by spôsobilo buď ich premrštenie z dôvodu, že by si kalkulovali vysoké rizikové rezervy, alebo by vývoj odhalili zle a pri začatí plnenia zmluvy by zistili, že nie sú schopní za dané ceny zákazku plniť. Zároveň by aj tak veľmi pravdepodobne všetci uchádzači účelovo zdržovali súťaž, aby ponuky nemuseli podávať v takomto predstihu.

Bolo vopred známe, že Arriva nedokáže za tak krátky čas vypraviť riadne všetky spoje?

Nie. Spoločnosť Arriva deklarovala, že napriek krátkemu času robí všetko pre to, aby už od 15.11. premávali spoje podľa požiadaviek. Arriva prevádzkuje autobusovú, vlakovú, električkovú a vodnú autobusovú dopravu v 14 krajinách po celej Európe. K septembru 2018 zamestnávala 61 845 ľudí a ročne prepravila 2,4 miliardy cestujúcich.

Čo je hlavnou príčinou, že vynechali spoje?

Nedostatok vodičov.

Prečo je nedostatok vodičov?

Dôvodov je viacero. Prvý je všeobecná situácia na pracovnom trhu. Nedostatok vodičov cíti Dopravný podnik Bratislava (DPB), ale aj Železničná spoločnosť Slovenska (ZSSK), kde zase chýbajú rušňovodiči. Podobný problém majú aj iné krajiny. Ďalším dôvodom je, že od bývalého dopravcu Slovak Lines neprešla časť vodičov k spoločnosti Arriva. Situáciu nielen v našom kraji, ale na celom Slo-

vensku, výrazne komplikuje aj pandémia a karanténa.

Zháňa Arriva vodičov aj mimo kraja a mimo Slovenska?

Áno. Ktokoľvek, kto má skúsenosti so šoférom autobusov, je vítaný, aby s touto situáciou pomohol. Trvalý pobyt ani občianstvo nehrajú rolu. Áno, v tejto chvíli jazdia v Bratislavskom kraji vodiči aj mimo Bratislavského kraja aj mimo Slovenska, naprí-

klad z českej Arrivy, ale tiež z tretích krajín.

Neuvažovali ste, aby ľudí vozil znovu Slovak Lines?

To už nie je možné. Jednak by bolo potrebné urobiť nové verejné obstarávanie, ale hlavne: drvivá väčšina vodičov Slovak Lines už ukončila pracovný pomer. Teda ani tento dopravca už nemá dostatok vodičov. Práve naopak, ohlásil rušenie aj tých spojov, ktoré

neobjednával Bratislavský samosprávny kraj (ako napríklad linka do Hainburgu). Slovak Lines by mohli pomôcť formou subdodávky, kde by obsluhovali pre Arrivu časť územia.

Ako môžem pomôcť?

Ak poznáte niekoho, kto má chuť jazdiť pre kraj, tu nájdete kontakt: <https://arriva.sk/bratislava/kariera>

zdroj BSK

ODPADY

Zákon stanovuje, že odpady, ktoré vznikajú pri príprave jedla, nazývané tiež kuchynské odpady, sa musia triediť a samostatne spracovať. Možnosti, ako sa môžu domácnosti zapojiť do triedeného zberu kuchynských odpadov sú v princípe dva – alebo tieto odpady kompostovať v domácom, prípadne zdieľanom kompostéri alebo ich ukladať do samostatných hnedých kontajnerov, ktoré nechá obec vyviezť a zhodnotiť v špecializovaných spoločnostiach. Druhé riešenie je však drahé a vedie k zvyšovaniu poplatku za komunálne odpady. Preto tam, kde to podmienky umožňujú, je potrebné uprednostniť domáce kompostovanie.

PREČO ZAVÁDZAME TRIEDENIE KUCHYNSKÝCH ODPADOV V DOMÁCNOSTIACH?

Na Slovensku skládkujeme stále viac ako 60 % komunálnych odpadov. Až polovicu tvorí biologicky rozložiteľný odpad, z neho významný podiel tvoria kuchynské odpady. Medzi kuchynské odpady zaraďujeme odpady, ktoré vznikajú pri príprave jedál (šupky, odrezky, jadrovníky, nejedlé časti rastlín ako listy alebo korene a podobne), ako aj zvyšky nespotrebovaných jedál. V súčasnosti mnoho domácností tieto odpady jednoducho vyhadzuje do čierneho kontajnera na zmesový komunálny odpad, ktorý potom končí na skládke odpadov. Na skládke sa nerozkladá spôsobom, ako by sa rozložil v prírode, ale v bezkyslíkatom prostredí skládky vznikajú tzv. skládkové plyny. Najvýznamnejší je metán, ktorý spôsobuje klimatické zmeny, preto je potrebné kuchynský odpad triediť už na začiatku - v kuchyni.

Odporúčame do kuchyne umiestniť jednu nádobu navyše – nemusí byť veľká, stačí aj s objemom do 5 litrov, ideálne je, ak má aj vrchnák, do ktorej budeme dávať kuchynské odpady tak, ako budú vznikať. Dnes sú na trhu rôzne dizajnové nádoby, ktoré okrem toho, že sú užitočné, aj skrášľujú kuchynskú linku. Výhodou týchto špeciálnych nádob je, že na vrchnáku majú tesnenie a filter, ktoré zabránia prieniku zápachu do priestoru.

Kuchynské odpady je možné umiestniť do domáceho kompostéra. Ak sa vyvarujeme pridávania do kompostu živočíšnych odpadov (mäso, kosti, kože, vajcia, ryby, mliečne výrobky...), nebude ani zapáchať a nemusíme sa obávať ani premnoženia hmyzu či hľadavcov. Primiešaním kuchynských (mokrých) odpadov do zelených

odpadov zo záhrad vylepšíme kvalitu vzniknutého kompostu, pretože zlepšíme podmienky pre správne kompostovanie prirodzeným dodržaním vhodného pomeru uhlíka a dusíka.

Ak nemáme domáci kompostér, obec je povinná zo zákona zabezpečiť zber a následné zhodnotenie kuchynských odpadov. V obci sú rozmiestnené hnedé kontajnery určené na kuchynské odpady, ktoré vznikajú v domácnostiach. Tieto sa pravidelne vyvážajú do priemyselnej kompostárne, v ktorej sa odpad najprv dotriedi, následne sa homogenizuje, sterilizuje a nakoniec kompostuje. Tak vzniká kvalitný kompost, ktorý do pôdy dodá chýbajúce organické látky, ktoré priemyselné (umelé) hnojivá neobsahujú.

Ak sa obávate zápachu alebo nepríjemnej manipulácie s kuchyn-

ským odpadom, môžete ho zbierať do biologicky rozložiteľných vrecúšok. Tieto špeciálne vrecúška sa dajú bežne kúpiť v supermarkete, aj v tom najbližšom v Záhorskej Bystrici. Vrecúška sa počas kompostovania rozložia. Pozor ale, kuchynské odpady nesmiete dávať do bežných plastových vrecúšok alebo tašiek, tieto sa počas kompostovania nerozložia a spôsobia, že celú dávku kompostu bude nutné uložiť na skládku odpadov. A to by bola škoda.

Obec zabezpečuje prostredníctvom zmluvného partnera zber a odvoz kuchynských odpadov, ktorý však nie je lacnou záležitosťou a cena za zber a odvoz je premietnutá do miestneho poplatku za komunálne odpady. Preto čím viac domácností bude kuchynské odpady kompostovať v domácom kompostéri, tým menej ho bude treba vyviezť, čo sa pozitívne prejaví na výške poplatku.

Ak nemáte priestor, kam by ste uložili kompostér, je možné využiť niektoré alternatívne riešenia. Jedným z nich je tzv. komunitné kompostovanie, teda viacero susedov bude zdieľať spoločný kompostér. V tomto prípade je potrebné, aby sa susedia dohodli na dodržiavaní kvality odpadov a udržiavaní čistoty v okolí kompostéra. Musia si určiť spomedzi seba osobu, ktorá sa bude o kompostér starať.

Ďalšou možnosťou je vermikompostovanie, teda kompostovanie pomocou dážďoviek. K tomu je potrebné si vyrobiť alebo zakúpiť nádobu s vrchnákom, ktorá má niekoľko plytkých poschodí a tiež zohnať špeciálne tzv. kalifornské dážďovky. Nádobu je veľkosti väčšieho kvetináča, nezapácha, dážďovky neujdú z tejto nádoby a deti sa zabavia pri pozorovaní „domácich maznáčikov“. Ak by ste chceli zaujímavú inšpi-

ráciu, pozrite si na youtube krátke video z domácnosti Viktora a Adeľy Vinczeových, ktorí doma vermikompostujú (<https://www.youtube.com/watch?v=dWyuhp1xyTk>).

Na trhu sú aj malé bioreaktory do domácnosti veľkosti práčky, ktoré za krátku dobu vedú kuchynské odpady sterilizovať do takej miery, že sa môžu bežne kompostovať.

Poctivým triedením kuchynských odpadov už pri ich vzniku v kuchyni nielenže znížime náklady na skládkovanie odpadov, zároveň zlepšime kvalitu nášho životného prostredia. Vytriedený odpad bude následne spracovaný a premení sa na prirodzený zdroj živín - kompost.

Ak máte k tejto problematike otázky, napíšte ich mailom na adresu odpady@marianka.sk a pokúsime sa na ne odpovedať.

*E. Bodíková,
E. Jeckel*

ČO S ODPADMI ZO ZÁHRAD?

Naša obec patrí medzi obce, ktoré majú krásne záhrady plné zelene, stromov a kvetov. Naši občania sa o svoje záhrady starajú a mnohé by si zaslúžili ocenenie v súťažiach o najkrajšiu záhradu. Pri starostlivosti o záhrady však vznikajú aj odpady, o ktoré je potrebné sa postarať. Rozhodne neslúži ku cti tým majiteľom záhrad, ktorí posekanú trávu či orezané konáre pohádzajú za plot svojej upravenej záhrady. Záhradný odpad tak špatí pohľad na inak krásnu záhradu.

Ideálne je, ak sa odpad zo záhrad zase do záhrady vráti, samozrejme, vo vhodnej forme, ktorou je kompost. Rastliny a stromy pri svojom raste odčerpávajú z pôdy živiny, preto je potrebné ich do pôdy zase vrátiť. Priemyselné hnojivá však neobsahujú všetky potrebné živiny, predovšetkým v nich chýba organická zložka, ktorá je základom výživnej zložky pôdy – humusu. Kompost vzniká rozkladom organických častí rastlín a stromov, ktoré sme

zo záhrady odstránili (kosením, rezaním, zberom listov na jeseň, vytrhaním buriny...), ktoré však pri svojom raste do svojich tiel zabudovali časť organickej hmoty z pôdy. Kompostovaním týchto častí a následnou aplikáciou kompostu tak do pôdy vrátíme to, čo sme z nej zoberali.

O kompostovaní si môžete prečítať v inej časti tohto občasnika, kde sa dozviete aj to, ako sa kompostuje, ktoré materiály sú na kompostovanie vhodné, či kedy je proces kompostovania ukončený. Kompostér alebo kompostovací zásobník si môžete vyrobiť napríklad z vyradených drevených paliet alebo zvyškového dreva alebo kúpiť v záhradkárskych potrebách. K dispozícii je veľa druhov a veľkostí. V prípade, že si chcete kompostér kúpiť, odporúčame uprednostniť kompostér z kvalitného materiálu, ktorý je síce drahší, ale je trvácny. Musíme si uvedomiť, že polámaný kompostér predstavuje nerecyklovateľný plastový od-

pad, ktorý zaťažuje životné prostredie na stovky rokov.

Ak máte malý pozemok alebo na vašom pozemku vzniká príliš veľa zeleného odpadu, môžete ho doniesť na zberný dvor na Karpatskej ulici počas jeho otváracích hodín. Zelený odpad zo záhrad sa zbiera iba počas sezóny – od marca do konca novembra, v zime obec z technických dôvodov nevie zabezpečiť jeho odvoz. Zelený odpad môžu občania obce ukladať do pripravených veľkokapacitných kontajnerov, pričom konáre je potrebné posekať na menšie kusy. Do týchto kontajnerov nepatrí kuchynský odpad! Za odvoz zelených odpadov zo záhrad obec platí, pričom aj táto cena je premietnutá do miestneho poplatku za komunálne odpady. Ak chceme, aby bol poplatok nižší, využívajme v maximálnej miere domáce kompostovanie.

Aj pri zelených odpadoch zo záhrad je možné využiť komunitné kompostovanie, teda zdieľaný kompostér pre viacero domácností.

ODPADY A CINTORÍN

Pri starostlivosti o hroby vznikajú odpady. Aj tieto odpady sa musia triediť. Preto je na cintoríne rozmiestnených niekoľko kontajnerov – veľkokapacitný, ktorý je určený na zelené odpady (suché kvety, čečina, burina), druhý veľkokapacitný, ktorý je určený na zmiešané odpady (vyhoreté sviečky, rozbité vázy, svietniky...), žltý kontajner určený na plastové odpady (obaly zo sviečok, plastové vence bez okrás, plas-

tové vázy, PET fľaše a podobne) a zelený na sklenené odpady.

Tieto kontajnery nie sú určené na odpad z domácností, ale iba na odpady z cintorína a starostlivosti o hrobové miesta. Ak ich niektorí nezodpovední občania zaplnia svojimi smetami, potom tí, ktorí sa snažia udržiavať hroby svojich blízkych pekné a upravené, nemajú kam dávať odpady vznikajúce pri tejto starostlivosti a často ich uložia ved-

ľa kontajnera. Cintorín sa tak mení na smetisko, čo nie je dobrou viziou nás všetkých. Preto vyzývame občanov, aby svoje domové odpady nenosili na cintorín, ale ukladali ich do svojich kontajnerov. V prípade, že máte malé kontajnery, je možné si zakúpiť väčší a oznámiť túto skutočnosť na obecný úrad.

Prispejme všetci k príjemnému priestoru posledného odpočinku našich blízkych!
Eugen Jeckel

DOMÁCE KOMPOSTOVANIE

Domáce kompostovanie je najjednoduchší a najlacnejší spôsob, ako sa zbaviť zeleného odpadu, ktorý vzniká pri starostlivosti o záhrady, dvory a ďalšie zelené plochy. Kompostovaním vzniká cenný organický materiál – hnojivo, ktoré vráti do pôdy chýbajúce živiny a pôda môže aj naďalej poskytovať bohatú úrodu.

Kompostovať doma môže úplne každý. Kompostovanie je jednoduché, nevyžaduje veľa námahy ani finančných prostriedkov, naopak, šetrí naše peňaženky, pretože nemusíme nakupovať hotový kompost alebo substrát pre rastliny, ani organické hnojivo pre záhrady, keďže si ho vyrobíme doma. Navyše, ak sa rozhodneme pre vermikompostovanie, môžu sa aj naše deti zabaviť pri starostlivosti o dážďovky.

Čo je kompostovanie?

Kompostovanie sa radí medzi aeróbne procesy, teda procesy, pri ktorých sa za prístupu kyslíka (vzduchu) rozloží zelená hmota a vytvorí sa kompost. Keďže je potrebné zabezpečiť dostatočný prístup vzduchu, kompostovaním nie je zakopanie zeleného odpadu do jamy, pretože pri takomto spôsobe spracovania zeleného odpadu dochádza k anaeróbnym procesom (bez prístupu vzduchu), pri ktorých vznikajú látky ako čpavok alebo metán, kto-

ré sa môžu dostať do spodných vôd a studní a znehodnotiť kvalitu vody.

Čo môžeme kompostovať?

Kompostovať sa môže akýkoľvek zelený odpad zo záhrady – pokosená tráva, lístie, konáre, burina, odkvitnuté kvety, zvyšky po zbere úrody... Konáre je potrebné zmenšiť napríklad podrvením v domácom drviči konárov alebo posekaním na menšie kúsky. Čím väčšie kúsky sa v kompostovanom materiáli nachádzajú, tým dlhšie trvá celý kompostovací proces. Nie je vhodné kompostovať orechové lístie.

Kompostovať sa dajú aj zvyšky z kuchyne – šupky, zvyšky z prípravy jedál, ale aj zvyšky jedál, hlavne zeleninových. Nie je vhodné pridávať do kompostovaného materiálu živočíš-

ny odpad – zvyšky mäsa, kostí, rýb, údenín, ktoré ničia kvalitu kompostu a priťahujú hľadavce alebo líšky a nepríjemný hmyz.

Kde kompostovať?

Ideálne je nájsť miesto na svojom pozemku, ktoré nie je na priamom slnku a ktoré neprekáža susedom. Správne založené kompostovanie nesmrdí, ale nie vždy sa susedom môže páčiť náš kompostovací zásobník. Ak máme malý pozemok a priateľských susedov, môžeme sa dohodnúť na spoločnom kompostéri.

Kompostujeme v kompostovacom zásobníku, čo je nádoba, ktorá je vzdušná a umožňuje manipuláciu s materiálom. Kompostovacie zásobníky je možné zakúpiť v rôznych variáciách a cenách, ale môžeme si

ich aj vyrobiť napríklad z rozbitých drevených paliet alebo prebytočných dosák. Odporúčame na spodok umiestniť sieťku proti krtkom a pletivo proti hľadavcom.

Je možné kompostovať aj v tzv. hrobliach, teda v kopách lichobežníkového tvaru, k tomu je ale potrebný dostatočne veľký priestor, čo zrejme v našich malých záhradkách nie je najvhodnejším spôsobom.

Ako kompostovať?

Pred tým, ako začneme kompostovať, je potrebné materiál upraviť. Pre kompostovanie je dôležitý pomer uhlíka a dusíka, ktorý by mal byť približne 30:1. Ten zabezpečíme striedaním zelenej a hnedej hmoty, teda napríklad (šťavnatej) pokosenej trávy a podrvených (suchých) konárov. Pre proces kompostovania je dôležitá dostatočná vlhkosť materiálu, preto v suchých obdobiach je potrebné kompostovanú hmotu zvlhčovať. Nie je dobré, ak je hmota premočená, preto v prípade dlhodobých dažďov kompostovací zásobník zakryjeme polopriepustnou fóliou.

Počas procesu kompostovania je potrebné materiálu zabezpečiť dostatočný prístup kyslíka premiešavaním alebo prekopávaním materiálu. Na prekopávanie môžeme použiť bežné nástroje (lopatu), alebo špeciálny prekopávač, ktorý sa dá kúpiť v obchodoch so záhradkárskymi potrebami.

Kedy je kompostovanie ukončené?

Kompostovanie trvá niekoľko mesiacov v závislosti od použitého materiálu, jeho štruktúry, vlhkosti, teploty a prevzdušňovania. Kompost je vyzretý, ak má tmavohnedú farbu, zrnitú štruktúru a vonia po kvalitnej pôde. Ak si nie sme istí, či je kompost už zrelý, môžeme vykonať skúšku klíčivosti. Do plytkej nádoby vložíme vrstvu kompostu, do ktorej zasejeme semenka žeruchy. Ak väčšina semien vyklíči počas jedného týždňa a lístky majú peknú zelenú farbu, kompost je hotový.

Po ukončení procesu kompostovania je vhodné kompost preosiať, napríklad cez rám s pletivom s veľkosťou ôk asi 5 cm.

Čo je vermikompostovanie?

Vermikompostovanie je kompostovanie za pomoci dážďoviek hnojných (kalifornských). Je vhodné do malých domácností a je určené na kompostovanie zvyškov z kuchyne. K vermikompostovaniu potrebujeme nádobu s pokrývkou, v ktorej sú niekoľko plytké poschodia a drenážne otvory. Na každé poschodie sa uloží podstielka, ktorá slúži na udržanie vlhkosti (seno, slama, suché lístie, hobliny, ale aj starý kartón alebo papier, prípadne ich zmes). Ako potrava pre dážďovky sú vhodné rastlinné odpady z kuchyne (šupky, zvyšky ovocia a zeleniny, vylúhovaný čaj, kávová usadenina...), ktoré sú nakrájané na malé kúsky maximálne 5 cm. Nedávame kosti, mäso, mliečne výrobky ani oleje alebo tuky, tie sú pre vermikompostovanie nevhodné. Dážďovky sa krmia 1 – 2 krát do týždňa.

Ako ešte sa dá kompostovať?

Populárnym spôsobom kompostovania je kompostovanie v elektrickom bioreaktore. Rozkladný proces trvá iba 24 hodín, pretože v reaktore sa vytvoria také podmienky, ktoré celý proces urýchlia. Do reaktora sa pri prvotnom spustení prevádzky dodávajú rozkladné mikroorganizmy, ktoré začnú rozkladné procesy.

Elena Bodíková

Ako klesá množstvo zmesového odpadu (ZKO) v Marianke

2018	660 ton
2019	604 ton
2020	548 ton
2021	493 ton (predp.)

Kolko domácností dosiahlo lepšiu mieru triedenia odpadu v roku 2020

Miera triedenia	Zníženie poplatku	Počet domácností
pod 20 %	0 %	344
20 % - 30 %	5 %	315
30 % - 40 %	10 %	207
40 % - 50 %	15 %	80
50 % a viac	20 %	92

Ako klesala vyťaženosť smetiarskych áut pred ukončením týždňového zvozu v roku 2021

ROK 2021	dátum	fúry (počet)	spolu (tony)
Január	2.1.2021	3	16,06
	9.1.2021	1	5,27
	15.1.2021	1	11,6
	22.1.2021	1	1,98
Február	29.1.2021	2	15,94
	5.2.2021	1	2,48
	12.2.2021	1	10,54
	20.2.2021	1	8,48
Marec	26.2.2021	3	18,42
	6.3.2021	1	3,08
	12.3.2021	3	16,58
	20.3.2021	1	2,6
Apríl	26.3.2021	1	8,84
	3.4.2021	1	2,56
	10.4.2021	3	23,78
	17.4.2021	1	2,5
Máj	23.4.2021	2	16,72
	1.5.2021	1	2,65
	7.5.2021	2	17,7
	15.5.2021	1	2,68
Jún	21.5.2021	2	17,1
	28.5.2021	1	3,16
	4.6.2021	2	17,58
	11.6.2021	1	1,96
Jún	18.6.2021	2	17,24
	26.6.2021	1	2,88

nepárny týždeň - extra zvoz

Eugen Jeckel

ČO KOMPOSTOVAŤ?

Na kompostovanie využite kompostovací zásobník. Jeho obsah pravidelne premiešavajte.

ČO PATRÍ DO KOMPOSTÉRA:

- ✓ zvyšky a šupky z ovocia a zeleniny
- ✓ pečivo
- ✓ škrupiny z vaječ a orechov
- ✓ kávová usadenina
- ✓ studený popol z dreva
- ✓ drevná štiepka a piliny
- ✓ pokosená tráva
- ✓ lístie, burina, seno
- ✓ rolky z toaletného papiera

ČO NEPATRÍ DO KOMPOSTÉRA:

- ✗ mäsové a mliečne produkty
- ✗ pokazené potraviny
- ✗ mŕtve zvieratá a zvierací trus
- ✗ omáčky, pomazánky, cestoviny
- ✗ oleje, kosti a kože

AKO TRIEDIŤ BIOODPAD?

Na triedenie bioodpadu použite zberné nádoby na stojiskách

ČO MÔŽETE TRIEDIŤ:

- ✓ zvyšky ovocia a zeleniny
- ✓ pečivo a cestoviny
- ✓ škrupiny z vaječ
- ✓ kávová usadenina, vrecká alebo sypaný čaj
- ✓ zvyšky vareného jedla rastlinného pôvodu
- ✓ scedené zvyšky z polievok rastlinného pôvodu
- ✓ potraviny po dátume spotreby rastlinného pôvodu
- ✓ zvyšky izbových rastlín či kytíc

ČO NEPATRÍ DO HNEDEJ NÁDOBY:

- ✗ oleje
- ✗ zvyšky jedla v obaloch
- ✗ mŕtve telá zvierat, zvierací trus
- ✗ tekuté potraviny (mlieko, riedke polievky, ...)
- ✗ **zmesový komunálny odpad, triedné obaly**

Vytriedený bioodpad sa premení na kvalitný kompost. Jeho potenciál je obrovský. V priemyselnej kompostárni sa neutralizujú škodlivé baktérie. Potom sa z kuchynského a zeleného odpadu vyrobí kompost, ktorý sa môže použiť v poľnohospodárstve.

BIOODPAD

biologicky rozložiteľný komunálny odpad (BRKO)

Prehľad „čo“ dať „kam“

DOMA KOMPOSTOVATELNÝ

surové, rastlinné
hlavne z kuchyne, doplnené zo záhrady
do kompostovacieho zásobníka

KUCHYNSKÝ

varené, živočíšne
iba z kuchyne, ak nie je kompost
do hnedého kontajnera (vývoz z obce)

ZÁHRADNÝ

zelený a drevený
zo záhrady, ak je ho veľa
do zberného dvora (obecné kompostovisko)

OBCE A MESTÁ MAJÚ TIETO MOŽNOSTI ČO S KUCHYNSKÝM ODPADOM

DOMÁCE KOMPOSTOVANIE

- Bez ďalších nákladov obce = bez zvyšovania poplatkov občanom
- obec podporuje (motivácia nižším poplatkom)

VÝVOZ BRKO (HNEDÉ NÁDOBY)

Náklady platí obec = občania firmám

- na dopravu (vysoké a rastú)
- na spracovanie (bioplynové stanice, priemyselné kompostárne)

VIAC INFORMÁCIÍ O TRIEDENÍ:

OBECNÝ ÚRAD MARIANKA

Školská 32, 900 33 Marianka
www.marianka.sk - sekcia odpady
odpady@marianka.sk
+421 902 905 763

ZBERNÝ DVOR:

Jazdecký areál, Karpatská ulica 547, 900 33 Marianka

Bioodpad zo záhrad, Drobný stavebný odpad

odovzdajte v čase: Pondelok: 14:00 - 17:00 hod. (NOVÉ v 2022)

Pondelok: 14:00 - 17:00 hod.

Streda: 15:00 - 18:00 hod.

Sobota: 9:00 - 13:00 hod.

(Konáre nastrihajte na veľkosť maximálne pol metra.
Nerozrezané konáre sa nezbierajú.)

Triedený odpad

(sklo, papier, plasty, oleje, kuchynský bioodpad)

môžete odovzdať každý deň:

od 6:00 hod. do 22:00 hod.

BUDE MAŤ POČAS VIANOČNÝCH SVIATKOV DÔVOD NA OSLAVU AJ NAŠA ZEM

Vianočné sviatky sú obdobím hojnosti, radosti a pokoja. Trávime spolu viac času, viac nakupujeme, obdarúvame sa, a tým pádom tvoríme aj viac odpadu. Vianoce by nemali byť o plytvaní, zbytočných darčekom a nadmernej spotrebe jedla. Skôr o spoločne strávených chvíľach s rodinou a blízkymi a nemali by sme pri tom zabúdať ani na svoje okolie, prírodu, životné prostredie.

Prinášame vám zopár praktických tipov, ako si užiť Vianoce a pritom zamedziť vzniku prebytočného odpadu a urobiť niečo pre životné prostredie.

Vianočné nákupy

Menej je niekedy viac. Pustite uzdu svojej fantázii a skúste obdať svojich blízkych vlastnoručne vyrobeným darčekom, ekologickou kozmetikou či zaujímavou knihou. Vhodnou alternatívou sú nehmotné darčeky v podobe zážitkov (vstupenka do divadla či fitness centra, jazykový kurz, wellness pobyt a pod.).

Ak ste sa rozhodli pre hmotný darček, vyhnite sa kope drobností a kúpte skutočne užitočnú vec, ktorá bude mať dlhodobjšie využitie.

Jedlo na vianočnom stole/predvianočné nákupy

Odpad vzniká už pri nákupoch. Preto si ich vopred premyslite a urobte si zoznam. Vedeli ste, že skoro 50 % komunálneho odpadu tvorí bioodpad? Nakupujte preto len to, čo naozaj spotrebujete. Vyberajte si trvanlivejšie potraviny a dajte prednosť lokálnym výrobkom alebo bezobalovým potravinám.

Na nákupy sa vyberte s vlastnou opakovane použiteľnou taškou a vreckami. Vyhnite sa tak nepotrebným obalom, ktoré sa po vybalení pečiva, ovocia či zeleniny stávajú okamžitým odpadom.

Vianočný stromček, ozdoby a osvetlenie

Dajte prednosť prírodným materiálom, kúpte si živý stromček v kvetináci, alebo si naaranžujte vetvičky do vázy. Za uváženie stojí kúpa izbového ihličnanu, ktorý je celoročne krásny a práve na Vianoce mu môžete dať vianočný šat. Originálny

a jedinečný stromček sa dá vyrobiť z konárov alebo z kníh, ktoré je možné spestriť ozdobami alebo osvetlením.

Ozdoby a vianočné dekorácie si môžete vyrobiť z prírodných materiálov (drevo, ihličie, šišky, šípky, škorica, sušené ovocie a podobne), ktoré budú určite jedinečné a s vôňou prírody. Ideálnou a úspornou formou vianočného osvetlenia sú LED žiarovky, spotrebujú totiž oveľa menej energie a vydržia dlhšie oproti klasickým. Darček odporúčame zabaliť do recyklovaného papiera alebo papiera a tašiek z minulých Vianoc.

Balenie darčiekov nemusíte obmedziť len na papier, môžete skúsiť napríklad aj látku.

Vianočné pozdravy

Využite SMS, e-mail alebo Whatsapp či Messenger. A ak do pozdravu vložíte kúsok seba a zakomponujete nejakú milú fotku, určite príjemne potešíte rodinu či priateľov. Sú rovnako osobné ako pohľadnice.

AKO SPRÁVNE ZATOČIŤ S ODPADOM, KTORÝ VZNIKNE POČAS SVIATKOV?

Živý stromček:

každoročná dilema. Dekorovanie domácností živým vianočným stromčekom je tradíciou už od nepamäti. Jednou z najväčších nevýhod je však jeho trvácnosť. A ako sa ho zbaviť po Vianociach? Nechajte ho voľne položený pri stojiskách

odpadových nádob (vedľa kontajnera). Väčšina miest zabezpečuje od januára zvoz stromčekov a postará sa o jeho recykláciu. Aj nábytkársky koncern IKEA každoročne zbiera vianočné stromčeky, ktoré využíva na biomasu. Vedeli ste, že z nich na Slovensku tento rok prvýkrát vyrobili nový nábytok? Aj použitý vianočný stromček môže mať príbeh so šťastným koncom. Nezabudnime ho zbaviť všetkých ozdôb.

Papierové obaly z darčiekov, papierové krabice, letáky, obaly z múky:

patria do modrého kontajnera či vreca na papier, pokiaľ nie sú znečistené, mokré a masťné. A nezabudnite odpad pred vyhodnotením stlačiť.

Plastové obaly z potravín, darčiekov, kozmetiky, plastové fľaše, téglíky z jogurtov:

patria do žltého kontajnera alebo vreca určeného na plasty. Aj tu platí, že obaly je potrebné zošliapnuť a zmenšiť ich objem. Nesmú obsahovať zvyšky tekutín, jedla či kozmetiky.

Zaváraninové poháre, sklenené črepy, fľaše:

patria do zeleného kontajnera, prípadne vreca. Fľaše a obaly nie je nutné umývať, stačí len dôkladne odstrániť ich obsah.

Žiarovky, batérie z hračiek či svetelných dekorácií:

môžete ich odovzdať v obchodoch, kde sa tieto výrobky predávajú.

Svetlá a svetielka, pokazené domáce spotrebiče:

zber elektroodpadu ponúkajú nielen zberné dvory či mobilné zbery, ale aj predajne elektrospotrebičov, ktoré prevezmú elektroodpad bezplatne.

Zvyšky jedla:

šupky z ovocia či zeleniny, škrupiny z vajec, vrecká z čaju a podobne patria do bioodpadu alebo sa dajú kompostovať v domácich kompostéroch, pokazené potraviny alebo zvyšky vareného jedla či potraviny živočíšneho pôvodu treba vytriediť do kuchynského odpadu.

Použitý kuchynský olej:

dá sa odovzdať v uzatvorenej nádobe na niektorej z čerpacích staníc, v blízkosti niektorých supermarketov, prípadne na zbernom dvore. V niektorých obciach je možné nájsť kontajner na použitý olej priamo pri stojiskách triedeného zberu.

Textil a obuv:

môžete posunúť známym, ktorí ich využijú, darovať charite, odovzdať na zbernom dvore alebo vhodiť do kontajnerov určených na šatstvo.

Staré alebo nepotrebné hračky:

darujte niekomu, komu ešte urobí radosť.

- ◆ Snažte sa odpad netvorit vôbec.
- ◆ Zálohované obaly nepatria do koša, vráťte ich do predajne.
- ◆ Dodržiavajte farebnú abecedu triedenia: sklu patrí zelená, papieri modrá, plastom žltá, kovom červená a nápojovým kartónom oranžová farba. Napovie Vám aj označenie na obale:
- ◆ Riadte sa pravidlami svojej obce.
- ◆ Len vytriedený odpad sa dá zhodnotiť a recyklovať.
- ◆ Triedte odpad, opláti sa to. Za vytriedený odpad občan neplatí, jeho zber hradia výrobcovia prostredníctvom OZV ENVI - PAK.
- ◆ Obal označený patrí do triedeného zberu.

www.triedime.sk

www.envipak.sk

www.vezmisi.ma

JÁNSKE OHNE

Aj tento rok sa konali Jánske ohne, ktoré majú v našej obci už tradíciu, tohto roku to bol 18. ročník. 26.6.2021 ožil športový areál, aby privítal účastníkov tejto country akcie a nie len jej, ale aj futbalu „Tustí verzus Chudí“. Futbal začal o 18,00 hodine, a išlo o pekný zápas, ktorý nakoniec vyhrali „Tustý“, ktorí boli odmenení fľašou domácej 52% slivovice OLEXOVICE, „Chudím sa ušla kapustová voda“.

Po skončení zápasu začal na ploche ihriska program pre deti, ktorý tento rok pomáhala organizovať pani Kristína Fazekašová, vychovávateľka ZŠ v Marianke. Jej asistentkou bola tak ako vlni pani Lubica Pápayová. Deti si po skončení hier prišli vyzdvihnúť darčeky pre nich pripravené. Za každú disciplínu dostali pečiatku a na záver si prevzali cenu. Ceny boli rôzne od malých loptičiek po veľké, štipce do vlasov, baterky, bublifuky a lízatka.

Tieto súťaže pre deti boli za sprievodu country hudby v podaní kapely Country Voice, ktorá nás sprevádzala až do konca akcie o 23,00 hodine.

Ako vždy, aj tento rok sme mali pripravenú vatru, ktorú nám spravil p. Mário Bubnič za pomoci p. Júliusa

Dubovského. Páni ďakujeme. Vatru sa podarilo zapáliť o 20:30 hodine, vtedy mali deti už na ihrisku rozložené svietiace poklady, ktoré hľadali. Zábava pokračovala, atmosféru nám dopĺňal bufet, ktorý tento rok zabezpečovali Mariančania DielessenFoods, s.r.o.. Výber jedál bol bohatý od pečených kureniec, pečienok, langošov, hranoliek.

Na pomoc nám prišli aj členky Miestneho spolku Červeného kríža

v Marianke, ktoré dozorovali celú akciu a pri nich nechýbali ani Dobrovoľný hasiči zo Záhorskej Bustrice. Aj keď nemuseli zasahovať, ich prítomnosť bola potrebná. Hasiči po skončení akcie uhasili oheň pod dozorom účastníkov akcie, aj pod dozorom polície. Polícia prišla na miesto akcie po telefonickom nahlásení rušenia nočného kludu. Páni videli, že akcia je ukončená v riadnom ohlásenom čase, tak odišli preč.

Aj touto cestou ďakujem pracovníkom OcÚ, hospodárskej správy za pomoc pri organizácii a všetkým tým, ktorí pomáhali pri tejto peknej akcii, tešíme sa na Vás opäť o rok.

Edita Radačovská

HODY 2021

Už dlho nebolo na hody také pekné počasie ako tento rok, nepršalo a slniečko sa na nás od rána usmievalo. Hody padli tento rok na 24.7.2021 čo bola sobota a v neďelu sa slávil Sv. Anny v kostole.

Naša hodová časť začala na Námestí pre deti už o 17:00 hodine, kedy sa mohli vyšantiť na nafukovacom hrade a šmykľavke. Nechýbali detské maškrtky ako sladké pukance, či cukrová vata, ktorá naďaleko voňala celým námestím.

Neskôr o 19:00 hodine začal svoju diskotéku DJ Miro, nám dobre známy Miroslav Kováč. Námestie sa zaplňalo pomaličky ale predsa,

všetky vekové kategórie sa vlnili na parkete. Hoci je v okolí námestia dostatok pohostinských zariadení, aj na tejto akcii boli DielessenFoods, s.r.o. naši známi Mariančania. Akcia trvala do 24:00 hod., kde sa poniektorým iba ťažko opúšťal tanečný parket. DJ Miro hral nové aj staré hity a ulahodil snáď každému. Nad ránom už opúšťali námestie aj zamestnanci obce a obsluha bufetu po namáhavom a teplom dni. Poďakovanie patrí DJ a jeho priateľom za skvelú akciu a za to, že akciu odohral Miro sponzorsky pre obec.

Ďakujem.

Edita Radačovská

ŠARKANIÁDA

Krásne sobotné popoludnie zaplnilo ihrisko šarkanmi všetkých farieb, druhov a rozmerov. Obec organizovala pre deti šarkaniádu. Slniečko svietilo, do toho pofukoval vietor, ktorý sme potrebovali a šarkany vzlietli hore do výšky a doslova zaplnili oblohu farebnou krásou. Bola to neľahká úloha vybrať tie najkrajšie šarkany, pretože všetky boli pekné a oceňovali sa doma

vyrobené ale aj tie kúpené. Nakoniec sme ocenili osem šarkanov v dvoch kategóriách a deti okrem toho, že hľadali poklad piráta dostali každý farbičky na kreslenie a mnoho sladkostí. K tomuto všetkému nechýbal ohník na špekáčky, ktorý nám pomohli spraviť prítomní otekovia. Okrem toho tam rozvoniavali cigánske pečienky či langoše, varené víno, kofola alebo pivko od našich bufetárov manželov Dielessen. Ceny za odmenu sme dostali od Mariankých lahôdko-potravin a ďalšie ceny zakúpila obec ako aj sladkosti, okrem pokladu piráta, ktorý zabezpečila pani Pavla Valentová, ktorá sa zapojila do akcie a koordinovala ju. Deti sa začali rozchádzať, keď už zapadalo slniečko. Dúfam, že akcia sa páčila a o rok si ju môžeme skúsiť zopakovať.

Edita Radačovská

VÍTANIE DETIČIEK

V minulom roku sme obnovili tradíciu víťania detí v Marianke. Aj keď je pandémia a mnoho rodičov nechcelo riskovať stretnutie vo väčšom kolektíve, zopár predsa prišlo a mohli sme im odovzdať malú pozornosť a zapísali sa nám do Pamätnej knihy obce. Kvietok pre mamičku a darček pre chlapcov zabezpečila obec. Dúfam, že toto milé stretnutie si zopakujeme aj na budúci rok.

Edita Radačovská

MIESTNY SPOLOK SLOVENSKEHO ČERVENÉHO KRÍŽA

V tomto roku sa náš spolok podieľal na rôznych akciách v obci, spolupracovali sme s obcou na akciách, ktoré sa konali ako Jánske ohne, hody, Mariatálsky štvanec. Našich členov sme dali vyškoliť v poskytovaní prvej pomoci. Na školenie sme využili priestor obce, stravu nám zabezpečil p. Mário Bubnič, ktorý sa školil s nami pre potreby OŠK Marianka. Dotáciu, ktorú nám obec pridelila sme použili na dokúpenie tričiek pre členky a bateriek do tlakomerov a glukomerov.

Náš spolok pracuje v obci už 66 rokov, preto by sme privítali medzi nami aj mladšiu krv, ktorá by sa zapájala do činnosti spolku.

Edita Radačovská

TIP NA PRECHÁDZKU: POZOROVŇA ZVIERAT VYDRICA

Mariančania majú možnosť navštíviť novú atrakciu. Medzi Račou a Mariankou postavili novú pozorovňu zvierat s názvom Vydrica. Ide o drevený objekt, ktorý je v miestach kde pramení vodný tok Vydrica.

Okrem peknej prechádzky alebo výjazdu na bicykli je možné pozorovať aj divú zver ako napríklad daniele, diviaky či bažanty.

Pomenovanie je odvodené od tamojšej lokality, keďže pozorovňa sa

nachádza v území, kde pramení vodný tok Vydrica. V pešej dostupnosti sú aj ďalšie známe rekreačné miesta ako Pánova lúka, Studnička Zbojnička a Malý Slavín.

Pozorovňa zvierat Vydrica je jedným z projektov Živé miesta, ktoré sa dejú v Mestských lesoch Bratislavy. Program Živé miesta zlepšuje a obnovuje verejné priestory v Bratislave.

V blízkej budúcnosti sa v lesoparku dokončí obnova areálu Malý Slavín a rekonštrukcia muničných skladov na Peknej ceste. **Michal Chabada**

MATERSKÁ ŠKOLA

Minulý školský rok a čiastočne aj začiatok tohto školského roku boli značne poznačené pandemiou ochorenia COVID-19 spôsobeného koronavírusom a protipandemickými opatreniami definovanými vládou SR (mimoriadna situácia, núdzový stav, zákaz vychádzania, stretávanie sa viac ako 5 osôb). Druhá a tretia vlna pandémie výrazne ovplyvnili prácu pedagógov materskej školy aj v našej obci.

Napriek mnohým prekážkam, ktoré toto obdobie prinieslo, pedagógovia odvedli skvelú prácu. Spolu s Radou školy pri MŠ a Občianskym združením zorganizovali minulý školský rok akcie pre naše detičky, ktoré po mnohých týždňoch strávených doma opäť mohli začať navštevovať materskú školu. S obmedzeniami sa žiaľ stretávame aj dnes

v období tretej vlny pandémie, a to v podobe zrušených kolektívnych akcií organizovaných MŠ.

Spolupráca RŠ pro MŠ a OZ pri MŠ s MŠ je zo strany zamestnancov MŠ ako aj členov RŠ pri MŠ hodnotená kladne, pretože len spolupracou možno dosiahnuť pozitívne výsledky. Vzájomná spolupráca sa prejavila na mnohých aktivitách pre detičky, ktoré mali možnosť zažiť krásne chvíle so svojimi kamarátmi, príkladom je zakúpenie vianočného stromčeka, ktorého ozdoby deti vytvárali samé, dopravná výchova, ktorej vyvrcholením bola prehliadka policajného vozidla, zakúpenie spomienkových darčiekov pre deti odchádzajúce na ZŠ, divadielko, karneval a mnohé iné, ktoré sa aj napriek Covid pandémie podarilo pre deti zorganizovať.

Ani počas letných prázdnin naši pedagógovia, aj dovolenkujúci, neotálali a krásne vyzdobili priestory MŠ, pričom sa stretli s veľmi pozitívnymi reakciami a to zo strany detí, ich rodičov ako aj zamestnancov obecného úradu. MŠ vďaka novej farebnej výzdobe pôsobí veľmi živo, atraktívne pre deti, neosobné priestory chodieb vďaka výzdobe pôsobia veľmi príťažlivo a farebne. Najväčšou odmenou pre pani učiteľky boli rozžiarené a šťastné očka našich detí. Výzdoba bola realizovaná našimi šikovnými pani učiteľkami za minimálne finančné náklady, ktoré nepocítila ani MŠ ani rozpočet obce.

Veríme, že aj nasledujúce obdobie súčasného školského roku ako budúce školské roky sa ponese v duchu príkladnej spolupráce medzi MŠ, RŠ pri MŠ a OZ pri MŠ.

Rada Školy pri MŠ Marianka

DEŇ V ŠKÔLKE

**„Ak môžeš, pomôž druhým.
Ak to nemôžeš urobiť, aspoň im neškod.“**

DALAJLÁMA

Milí čitatelia!

Školský rok je v plnom prúde a s ním nadišiel čas napísať zopár slov o živote v materskej škole.

Začiatok roka bol pre väčšinu nových detí ťažký, museli sa odlúčiť od rodičov - zo známeho prostredia, museli sa naučiť žiť v kolektíve iných detí. Museli sa naučiť nadviazať a udržať vzťahy v kolektíve, v skupine iných detí. Niektoré deti to vedia akosi prirodzene od útleho detstva, iným musia pomôcť dospieť v ich okolí. Je dôležité, aby sme deti naučili, že vzťahy existujú a ako nadväzovať, udržiavať a užívať si ich.

Priatelia, kamaráti sa môžu skrývať hocikde a práve preto deťom učiteľky pomáhali pomocou hier, tvorivých aktivít, dramatizácie vstúpiť do triednych kolektívov a navzájom

sa spoznať. Chcelo to však fantáziu, kreativitu a trpezlivosť pri každomdennej práci. Malými a postupnými krôčikmi sa im to darí. Deti sa tak cítia bezpečne, sú spokojné a s radosťou chodia do materskej školy.

„Človek mieni, osud zmení.“

Presne to vystihuje našu situáciu, pretože aktivity, ktoré sme si dali do plánu práce, z veľkej časti ovplyv-

nila pandémia corony a hygienicko-epidemiologické opatrenia platné pre školstvo. Preto sa hromadné akcie a podujatia, ktoré sme každoročne organizovali a stali sa našou tradíciou, museli zrušiť, odložiť. Krúžky a krúžkovú činnosť sme museli taktiež odložiť na neurčito. Vďaka snahe učiteľov, ich vynaliezavosti, tvorivosti a kreativitě sa aj napriek tomu uskutočňujú činnosti, ktoré sa dajú realizovať v triedach a na školskom dvore.

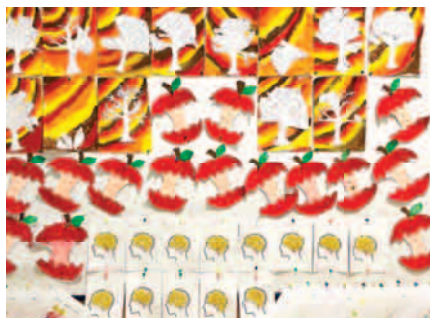
Zrealizovali sme: Týždeň zdravej stravy so zameraním na Jablkový deň. Deti sa dozvedeli, že jablko patrí medzi najzdravšie druhy ovocia. Zapojili sa do jablkových aktivít, vyrábali papierové jablká a jablkové kompóty. Nechýbali ani úlohy z matematiky, grafomotoriky, hudobnej a literárnej vzdelávacej oblasti. Jednoducho hravou formou sa deti dozvedeli a naučili veľa o jablkách.

Tekvicový deň, ktorý tradične organizujeme, ako veselé poobedné tvorenie pre rodičov a deti, spojené

so sviatkom Svetlonosov, sme museli zrealizovať s deťmi v triedach.

Deti si vyrobili vlastné papierové strašidielka a učiteľky z ich prác urobili krásnu jesennú výzdobu.

V rámci OKTÓBRA – mesiaca úcty k starším, sme boli oslovení obcou na prípravu slávnostného programu pre našich deduškov a babičky. Deti sa dôležitej úlohy zhostili výborne a zodpovedne, s radosťou sa učili básne, piesne, tančeky. No aktuálna situácia s covid opatreniami nám neumožnila ukázať šikovnosť detí a pozdraviť našich starkých.

Počas týždňa, v ktorom sme sa učili o ľudskom tele, o zdravý a chore, sme sa zamerali na zdravé zúbky, bol to Zúbkový deň. Učili sme sa koľko zúbkov má mliečny chrup, koľko dospelácky. Ako sa správne starať o zúbky, ako ich správne čistiť, ako často. No jednoducho deti sa opäť dozvedeli veľa nového, zaujímavého a čo je dôležité hravou formou.

Dňa 19.11.2021 sa pri príležitosti Svetového dňa prevencie týrania a zneužívania detí uskutočnila BUBNOVAČKA. Bol to už ôsmy ročník, do ktorého sme sa zapojili. Cieľom bolo pripomenúť, že hlas detí je dôležitý a je ich potrebné viac vnímať, počúvať ich a dôverovať im. V čase od 10:00 hod. do 11:00 hod. deti vyšli s p. učiteľkami pred budovu našej školy a bubnovali z celej sily, lebo hlas detí je dôležitý.

V novembri sme spolu s deťmi oslávili „Deň materských škôl“ veselými hrami, súťažami, kreslením a na záver sme na námestí z vlastných postáv vytvorili veľké srdce, ako symbol tohto mimoriadneho slávnostného dňa.

Zapájame sa však aj do rôznych projektov, aby sme neustále skvalitňovali výchovno-vzdelávací proces v našej materskej škole. Musíme sa pochváliť, že sme uspeli v projekte vyhlásenom MŠVVaŠ SR pod názvom „Múdre hranie“. Deťom obnovíme školskú knižnicu o nové knižné publikácie.

Blahoželáme aj našej škôlkarke Alžbetke, ktorá získala ocenenie za výtvarnú prácu s témou Havko na Marianskom havkovi. Toto podujatie sme podporili výtvarnými prácami v rámci dobrej spolupráce s organizáciou dôchodcov Marianskí seniori.

Začína sa adventné obdobie.

Deti sa tešia, dožadujú odpovedí na svoje otázky. Kedy už budú Vianoce? Kedy príde Ježiško?

Tento čas čakania im spríjemníme príchodom Mikuláša, prípravami a výrobou darčiekov, výrobkov na vianočnú tržnicu. Prípravou vianočného programu, recitovaním, spievaním, učením sa kolied, aby duch Vianoc zostal v našich srdciach, nech sa deje čokoľvek. Pripravíme si maľovanky, pracovné listy a nebude chýbať ani pošta Ježiškovi.

December, je posledný mesiac

v roku, ja by som všetkým popriala krásne a pokojné vianočné sviatky a šťastný Nový rok.

Myslím, že táto doba nás naučila a mnohí z nás pochopili, že najväčším práním a darčekom pod vianočným stromčekom bude to, že sa všetci nám blízki v zdraví stretnú pri vianočnom stole.

*Nech tichá hudba veselosti Vám počas celých Vianoc znie,
nech ten rok nastávajúci Vám šťastie a lásku prinesie.*

*Veselé sviatky vianočné,
pekné cesty polnočné,
pod stromčekom pekný darček,
na Silvestra rezký tanček,
zo zábavy rovný krok a
potom šťastný Nový rok.*

Edita Marošová

OČAMI UČITEĽA V MŠ

Počas tohto leta sa pani učiteľky rozhodli svojpomocne spríjemniť prostredie pre deti navštevujúce materskú školu.

Deti sú v MŠ od rána od 7:00 do 17:00 večer, kde získavajú komunikačné schopnosti, hrajú sa, vytvárajú si kamarátske vzťahy, pripravujú sa na školu.

Aby odlúčenie od rodičov bolo pre deti, čo najpríjemnejšie snažili sme sa vytvoriť priaznivé prostredie maľbami, postavičkami, zvieratkami, kvetov rôznych farieb, stromov, aby bolo prostredie deťom blízke a cítili sa ako v rozprávke. Farby boli volené s citom a s ohľadom na deti, napr. ružová upokojuje, žltá pomáha

sa koncentrovať, červená upevňuje sebavedomie, modrá poskytuje pokoj.

Do práce sme sa pustili s nadšením a odhodlaním pre radosť našich detí. Pani učiteľky pracovali aj s obetovaním dovolenky a aj v rámci voľného času. Často aj po večeroch, kreslili, vystrihovali, maľovali postavičky znázorňujúce názvy tried.

Veľmi pozitívne ohlasy sme zaznamenali zo strany detí aj zo strany rodičov.

Veríme, že sa dielko podarilo a deti sa cítia príjemne a navštevujú MŠ v Marianke s radosťou.

Kolektív MŠ

ZÁKLADNÁ ŠKOLA

Školský rok 2021/2022 sme začali v znamení obmedzení a koronavírusu. Táto situácia nie je už pre nás úplne nová po skúsenostiach z predchádzajúcich školských rokov a preto sme veľmi vďační, že rodičia našich detí dodržiavali a stále dodržiavajú hygienické predpisy.

Tento rok zasadlo do našich lavíc 74 žiakov, z toho 24 prváčikov z čoho vyplynulo otvoriť dva prvé ročníky.

Skutočnosť, že sme nemuseli zatvoriť celú školu a učiť online nás

všetkých teší - niet nad osobný kontakt s deťmi, ktorý je vo vyučovanom procese najdôležitejší. Počas tohto prvého štvrťroku sme stihli zozbierať vyše 1000kíl gaštanov, mali sme tradičný Nátierkový a Jablkový deň v škole, boli sme na exkurzii v Eko centre v Devínskej Novej Vsi a pripravujeme veci na Vianočné trhy, ktoré ak nebudú, obdarujeme nimi rodičov a dôchodcov v DSS, ktorým pošleme pohľadnice a Vianočné prania. Pevne verím, že Vám teraz naši učitelia trošku pootvoria dvere

na každej triede a pozriete sa, ako to u nás vyzerá.

S práním hlavne zdravia, šťastia a úspechov vo všetkých smeroch nielen čitateľom ale aj všetkým ľuďom dobrej vôle želá v mene celého kolektívu Základnej školy

*Katarína Pačinová,
riaditeľka školy.*

U NÁS V PRVEJ TRIEDE...

Čas plynie rýchlo, úprimne a bez pretváranky. Pomaly sú tu Vianoce, my sme starší, skúsenejší.

Najväčšie zmeny pocítili naši prváčikovia. Ich bezstarostné detstvo sa skončilo, pribudli povinnosti naučiť sa čítať, písať, počítat a byť dobrým kamarátom. U nás v prvej triede je veselo. Deti sa spoločne zaujímajú o osudy iných. Nie sú im ľahostajné ich bolesti, či radosti. Svet detúreniec je zaujímavý.

Za dlhé roky praxe v 1.ročníku som sa stretla s rôznymi deťmi. Každé vyžaduje veľa trpezlivosti a lásky, príjemnú atmosféru v triede. Vzdelávanie sa dá robiť rôznymi spôsobmi. Myslím si, že v tomto čase, keď sa ukazuje, že technologický pokrok je rýchlejší, je potrebné občas spomaliť. Jednou z efektívnych metód je zážitkové učenie, učiť sa cez príbehy, s ktorými sa dieťa stretáva od malička.

Príbeh zanechá emocionálnu stopu, odtlačok. Dieťa si naň spomenie v pravej situácii.

Prvé dni začíname zmyslovým vnímaním ilustrácií. Je to príprava na čítanie. Cvičíme sluchovú analýzu a syntézu pomocou hier, rozprávok. Zaraďujeme dýchacie cvičenia motivované hrou, relaxačné chvíľky.

Cez príbehy, rozprávky sa formuje aj emocionálna inteligencia. V rozprávkovom svete žijeme večne, môžeme byť súčasne na viacerých miestach, všetko vieme vyriešiť.

V mesiaci október sme sa cez príbeh „Zeleninkovia a ovocníčkovia“ naučili o potrebe pestovania a jedenia ovocia i zeleniny. Spoluprácou veľkej školskej rodiny sme si pochutili na jablkových koláčoch či iných

dobrotách. Zo zeleniny žiaci pripravili chutné nátierky. Nám, prvákom chutila cviklová občas menej známa nátierka.

Pomocou zaujímavých vyučovacích metód, didaktických hier nás vyučovanie motivuje k ďalšej práci.

Mojím práním je, aby prostredníctvom príbehov sme sa navzájom rozvíjali, spoznávali seba i svojich blízkych.

*p.učiteľka Tatiana Smidová,
triedna učiteľka I.A*

CELOŠTÁTNA POSTUPOVÁ SÚŤAŽ A PREHLIADKA UMELECKÉHO PREDNESU POÉZIE A PRÓZY

Je už tradíciou, že naša škola sa zúčastňuje tejto dlhoročnej súťaže. Úspech súťažiacich je už na výbere ukážky a nasledujúcom nácviku prednesu. Technika čítania sa u nás na hodinách Čítania nepodceňuje. Žiak vôbec nemusí čítať rýchlo, ale čitateľ musí zaujať celé ostatné osadenstvo. Žiak prvého stupňa ZŠ má problém sa „odviazať“ a predniesť text tak, ako sa na súťaži vyžaduje. Učiteľ musí odhadnúť schopnosti žiaka, aby mu ukážka tzv. sedela. Nie je to určite jednoduché. Pár rokov dozadu sme žali úspechy s talentovanou žiačkou, ktorá sa pripravovala od triedneho, školského, obvodného až do okresného kola. Každý rok donesieme diplom zo Stupavy, alebo z Malaciek. Sme tým známi, že Marianka vždy boduje.

Nie je umenie prečítať článok čo najrýchlejšie, ale zahrať priamu reč tak, aby zaujal.

*p. učiteľka Brnová,
triedna učiteľka II.A,*

dlhoročná koordinátorka súťaže Hviezdoslavov Kubín

SÚŤAŽE NA ZŠ MARIANKA

Učitelia sa celý rok snažia prebudiť vo svojich žiakoch radosť zo spoznávaní, premýšľania, dávať im čo najviac priestoru na osobný rozvoj, učiť ich zodpovednosti, systematickej práci. Tešíte sa z ich úspechov. Uvedomujeme si, že je to nesmierne náročná práca a preto prichádzajú na pomoc rôzne súťaže:

1. MAKSÍK

Maksík je veľká korešpondenčná matematická súťaž organizovaná neziskovou organizáciou Talentída, n. o. do ktorej sa žiaci našej školy každoročne zapájajú. Je primárne určená pre deti 2. až 4. ročníka. Deti zažívajú s Maksíkom radosť z objavovania, premýšľania nad úlohami, učia sa čítať príbehy s porozumením. Vymýšľajú príbehy, kreslia obrázky, ktorými sú ilustrované úlohy v zadaní. Vďaka tomu sa môžu potešiť z úspechu aj tí, ktorí si neporadia so všetkými matematickými úlohami. Zadané úlohy sú plnofarebné. Žiaci si úlohy vypracovávajú doma za pomoci rodičov. Rodičia si pochvalujú svoj vlastný návrat do sveta rozprávok spojených s matematikou a zmysluplne strávený čas so svojimi deťmi. Učitelia si pochvalujú inšpiratívne úlohy, ktoré môžu využiť na hodinách matematiky. Maksík je totiž výborný na logické myslenie a predstavivosť. Súťaž je počas školského roka rozdelená do piatich kôl. Najúspešnejší riešitelia dostanú diplom s titulom Najmúdrejší Maksáčik a peknú cenu, ktorá im bude pripomínať, že vytrvalo bojovali a úspešne zvládli Maksíkove úlohy. Každý riešiteľ, ktorý sa zapojí aspoň do troch kôl súťaže, ale nepodarí sa mu získať diplom Najmúdrejšieho Maksáčika, dostane diplom s titulom Múdry Maksáčik a malý darček. V tomto školskom roku je zapojených do tejto matematickej súťaže 12 detí: 3 žiaci 2. ročníka, 6 žiaci 3. ročníka, 3 žiaci 4. ročníka ZŠ.

2. VŠETKOVEDKO

Všetkovedko je celoslovenská vedomostná súťaž pre žiakov 2. – 4. ročníka základných škôl. Organizátorom súťaže je Talentída, n. o., Bratislava. Táto súťaž patrí na základných školách medzi najobľúbenejšie a to nielen medzi deťmi, ale aj medzi učiteľmi. Je špecifická svojím zameraním – nevyžaduje podrobné vedomosti z jedného izolovaného predmetu, ale prepojenie všetkých. Obsahuje otázky zo všetkých oblastí, s ktorými sa žiaci doteraz stretli - vlastiveda, prírodoveda, slovenský jazyk a literatúra, matematika, anglický jazyk, informatická, dopravná, hudobná a výtvarná výchova. deti si overia nadobudnuté vedomosti, čítanie s porozumením, rozvíjajú logické myslenie a správny úsudok a ešte sa aj pripravujú na testovanie v 5. ročníku. Deti získavajú v súťaži aj nové skúsenosti dôležité pre ďalšie štúdium – čítanie s porozumením, práca s testom a odpoveďovým hárkom. Vyskúšajú si, či dokážu v správnej chvíli podať v určenom čase ten najlepší výkon. Súťaž prebieha v priestoroch školy pod vedením koordinátora, alebo triedneho učiteľa. Súťaž sa uskutoční 30. novembra 2021. V tomto školskom roku sa do súťaže zapojilo 15 žiakov, konkrétne 2 žiaci 2. ročníka, 6 žiaci 3. ročníka, 7 žiakov 4. ročníka ZŠ.

3. KLOKAN

Súťaž Matematický klokan vznikla v roku 1991 vo Francúzsku. Tvorcovia jej dali názov po austrálskom národnom zvieratku, lebo sa inšpirovali podobnou súťažou, ktorá vznikla v Austrálii. Matematický klokan sa stal najväčšou matematickou súťažou na svete. Vyhlásovateľom súťaže je asociácia Kangourou sans frontières so sídlom v Paríži. Organizátorom súťaže v Slovenskej republike je Talentída, n. o. Žiaci

ci píšú test v škole a je určená pre všetky deti prvého stupňa. Matematický klokan je zameraný na rozvoj matematických zručností a logického myslenia ďalej nadväzujúc na využitie matematických vedomostí a zručností v praxi. Rozvíja sa schopnosť logického myslenia, logického uvažovania. Táto súťaž prebieha na jar koncom marca alebo začiatkom apríla.

4. YPSILON

Ypsilon – slovina je hra, je zábavná súťaž pre žiakov základných škôl, v predmete slovenský jazyk a literatúra. Usporiadateľom súťaže je LEXICON SLOVAKIA o.z., ktorá má sídlo v Košiciach. Jej hlavným poslaním je propagovať a popularizovať slovenský jazyk a literatúru ako vyučovací predmet, ale aj zábavnou formou motivovať žiakov k úspešnému riešeniu písomných testov a skúšok. Testy sú zamerané na jazykové zručnosti ako sú čítanie s porozumením a písanie. Interaktívne testy rozvíjajú žiacku originalitu, tvorivosť a aktívne myslenie žiakov, podnecujú ich flexibilitu. Úlohou súťaže je zbaviť žiakov negatívnych pocitov, ktoré sa často spájajú s výučbou tohto predmetu a ukázať im, že slovina je hra. V tomto školskom roku 2021/2022 bude prebiehať súťaž v stredu 9. decembra 2021. Usporiadateľ zverejní výsledky súťaže, najneskôr v piatok 24. januára 2022. Zároveň budú distribuované diplomy pre všetkých súťažiacich a ceny pre najúspešnejších z nich. V tomto školskom roku sa do súťaže zapojí okolo 30 žiakov.

PaedDr. Sofia Bugáňová,

triedna učiteľka I.B

a školská koordinátorka súťaží

EXKURZIA DO EKO CENTRA V DEVÍNSKEJ NOVEJ VSI

Aj keď nám situácia nepraje, predsa sme sa rozhodli navštíviť vopred objednanú exkurziu do Eko centra v Devínskej Novej Vsi. Cestu sme absolvovali súkromným autobusom, v centre nás čakala skúsená pracovníčka Eko centra, ktorá deťom prostredníctvom prezentácie priblížila informácie a zaujímavosti zo života netopierov. Deti sa aktívne zapájali do prednášky a diskusie. Podľa prednášky deti kreslili obrázky rôznych netopierov, ktoré zostali na výstave v Eko centre.

Deti mali možnosť vyskúšať si, akým spôsobom vidí hmyz, pomocou mozaikových sklíčok, ktoré predstavovali zložené oko hmyzu.

Zariadenie Eko centra ponúklo deťom veľa zaujímavých informácií zo sveta hmyzu, netopierov, vtákov.

Dúfame, že celospoločenská situácia bude mať priaznivý vývin a na jar sa nám podarí navštíviť Eko centrum opäť, v rámci prednášky priamo na Sandbergu, kde budeme mať možnosť pozorovať včelárikov.

*P. učiteľka Tereza Vitéková,
triedna učiteľka III.A a učiteľka AJ*

TESTOVANIE POHYBOVÝCH PREDPOKLADOV 1. A 3. ROČNÍKA

Začiatkom roka sa na našej škole uskutočnilo testovanie pohybových predpokladov 1. a 3. ročníka.

Cieľom projektu bolo zistenie informácie pohybových predpokladov dieťaťa v porovnaní s deťmi, ktoré boli otestované v rámci celého populačného 1. a 3. ročníka v SR. Zároveň poradiť/nasmerovať deti na športy, kde môžu uplatniť vrodené predpoklady. Pre športový výkon v dospelosti v akomkoľvek športe

ako aj pre správny (zdravý) vývoj dieťaťa je rozhodujúca všestranná pohybová príprava v detskom veku a pravidelnosť pohybu. Športovec sa dokáže výraznejšie uplatniť v disciplínach, v ktorých môže uplatniť vrodené predpoklady. Schopnosť uplatniť sa na základe vrodených predpokladov prináša lepšie výsledky a zároveň zvyšuje motiváciu dieťaťa. Naše deti uspeli takmer vo všetkých testoch nadpriemerne.

ZÁKLADNÁ ŠKOLA MARIANKA

2%

Prispeli sme:

*notebooky
a tablety v čase
dištančného
vzdelávania*

*Mikulášske
baličky pre
školákov*

*interaktívne
tabule a
výučbový softvér*

*pracovné zošity
na angličtinu*

*kalkulačky
a pomôcky na
vyučovanie*

*doplnenie
knižného fondu
povinnej litera-
túry*

*Všetko z Vašich
príspevkov a 2%
z daní*

Vážení priatelia, rodičia!

***Len aby sa vedelo a nezabudlo - aj tento rok
sme tu pre Vaše deti, malých školákov.***

***Budeme radi, ak prispějete priamo alebo
formou 2% z Vašich daní pre Občianske
Združenie pri Základnej škole v Marianke.***

***Vyzbierané prostriedky budú použité v
prospech Vašich detí .***

***Občianske združenie pri ZŠ Marianka
Námestie 4. apríla 16, 900 33 Marianka
IČO 30799872***

SLSP a.s. č.ú.: SK71 0900 0000 0001 7987 3003

www.marianka.sk - občan - škola ...

***skola@marianka.sk
www.marianka.sk***

LETNÝ FARSKÝ TÁBOR

2021 MARIANKA

Podarilo sa nám to! Po roku sme opäť vymenili horúce asfaltové bratislavské chodníky za zarosenú trávu, ranný seriál za Máriovu rannú rozcvičku, sandálky za poriadne tenisky, znudené výrazy za smiech a úsmevy.

Pod záštitou OZ Hlas nádeje sa nám aj po tomto náročnom školskom roku podarilo zorganizovať Letný farský tábor. Spolu s deťmi z Marianky, Záhorskej Bystrice, iných kútov Bratislavy či celého Slovenska sme sa počas prvého júlového týždňa vybrali na Ranč do Kráľovej Lehoty. Miesto si nás okamžite získalo. Drevené chaty doslova obklopené zelenými lesmi, široké trávnaté plochy ideálne na hranie futbalu či frisbee, stan, ktorý nás chránil pred slnkom, altánky, ktoré sa počas programu zmenili na tvorivé dielne alebo na útočisko pre podvečerné rozhovory.

Vďaka dobre pripraveným animátorom sme zažili 9 bohatých dní. Okrem tradičných hier, ktoré všetci milujú, sme pre deti zorganizovali workshopy, spomedzi ktorých si mohol každý vybrať to, čo ho najviac zaujíma. Tvorivé duše sa našli na hudobnom workshope, kde tvorili vlastné verzie pesničiek. Pre šikovné ručičky sme mali tvorivý workshop, na ktorom sa naučili pliesť náramky priateľstva. Zdokonalili sa vo fotení a upravovaní fotiek sa mohli deti na fotografickom workshope. Športové typy sa zúčastni-

li bojového workshopu. Novinkou bol podnikateľský workshop, ktorý mal u detí obrovský úspech. Zahrali sa na ňom na začínajúcich obchodníkov, vytvárali si vlastnú značku a aj takouto hravou formou sa naučili niečo o svete biznisu.

Okrem workshopov sme sa snažili využiť všetko, čo okolie ponúka. Spravili sme si výlet do skanzenu Pribylina, kde sme si vyskúšali plstienie, pozreli sme si hrad a kaštieľ v Liptovskom Hrádku, kde teraz mnohí túžime bývať. Počas druhého výletného dňa sme sa previezli do Važca, kde sme navštívili Ekofarmu. Vedeli ste, že teliatka tiež chodia do škôlky a majú celkom drsný jazyk? A to je len zlomok toho, čo všetko sme sa tam dozvedeli! Výlet ďalej pokračoval prehliadkou Važeckej jaskyne, ktorá nás príjemne schladila. Výlet sme zakončili v Drevenom artikulárnom kostole vo Svätom Kríži. Samozrejme nesmela chýbať ani turistika, tentokrát sme museli prekonať poriadne stúpanie, ale výhľad na Tatry jednoznačne stál za to. Po návrate sme sa schladili v Čiernom Váhu, ktorý pretekal aj našim areálom. Nemusíte sa báť, na prúd sme si dávali pozor.

Výnimočnosť nášho tábora nie je len v aktivitách, ale aj v niečom inom. Deti všetkých vekových kategórií zdieľajú 9 dní s mladými a dospelými, no už po prvej večeri je ťažké odlišiť deti od animátorov, dospelých od mlad-

ších. Je to tým, že tvoríme komunitu, tvoríme jednu partiu, všetci spolu. Spoločne sme tvorili aj duchovný program tábora, ktorého témou boli dary Ducha Svätého. Spoznávali sme sa s nimi prirodzene a na základe vlastných skúseností. Každý deň sme sa snažili vnímať ako zázrak a tento zázrak vždy odovzdať Bohu počas svätých omší sprevádzaných hlasným spevom našich obľúbených pesničiek.

Čas na táboře je však najmä o maličkostiach. O spoločnej modlitbe pred jedlom, o mokrých kolenách od zarosenej trávy, o zapletaní vrkočov, o spontánnom turnaji v tetherballe, o cestách autobusom na výletné miesta, o čase po večierke, kedy by mali všetci spať, no stále nám ostáva príliš veľa dojmov a pocitov, ktoré musíme spracovať a preto ostávame hore, rozprávame sa, spoznávame sa, spoločne rastieme. Toto všetko by sa však nemohlo uskutočniť bez finančnej podpory obce Marianka za čo zo srdca ďakujeme. Taktiež by sme sa chceli poďakovať všetkým dobrodincom, ktorí náš tábor podporili osobnými finančnými darmi. Poďakovanie patrí aj animátorom, ktorí opäť prekonali sami seba a pripravili úžasný program. Veľká vďaka patrí aj Máriovi Klasovi, organizátorovi a otcovi nášho tábora, br. Faustýnovi za duchovné vedenie a vždy dobrú náladu a našej táborovej pani doktorke Danielke Balintovej za záchranu každej boľáčky. Poďakovať sa však treba najmä všetkým deťom, ktoré nám odovzdali svoje srdiečka a podelili sa s nami o svoju radosť zo života. Už teraz sa tešíme na budúce spoločné leto!

Matej Gába

CHORUS AUGUSTINI MARIANKA

Rok 2021 bol pre činnosť nášho zboru trochu chudobnejší, poznamenaný pandemiou. Nakolko viacerých členov zboru je už v zrelom veku, pri skúškach aj vystúpeniach sme museli vždy zvažovať konkrétnu situáciu v danom čase. Avšak i napriek tomu sa nám podarilo niekoľko veľmi pekných akcií, na ktorých sme zaspievali skladby aj nové, nacvičené v tomto roku. Boli to akcie, ktoré sa pravidelne opakujú každý rok, ale aj podujatia, ktoré boli špecifické pre rok 2021.

Začali sme 30. mája účinkovaním na Trojičnej púti v Marianke. Tak, ako každý rok, spevom sme participovali na sv. omši.

V auguste, (15.8.) sme koncertovali vo Vysokaj pri Morave pri príležitosti 750 výročia založenia obce. Spievali dva zbory - miestny súbor Hochštetňan, náš Chorus Augustini a sólisti z rodiny nášho zbormajstra Roberta Dinuša. I napriek pandémie sme mali bohatú divácku kulisu a dlho neutíchajúce ovácie.

V septembri (5.9.) opäť tradičná najväčšia púť v Marianke, omšu celebroidal arcibiskup metropolita Bratislavskej arcidiecézy Mons. Stanislav Zvolenský.

V októbri sme účinkovali v živom vysielaní RTVS, priamom prenose z Marianky, omšu celebroidal generálny predstavený kongregácie bratov Tešitelov, páter Michal M. Krysztofowicz, CCG.

V novembri (13.11.) sme na zádušnej omši a rozlúčke odprevadili pátra Viliama M. Františka Vaľa, CCG, kňaza v Marianke a po dlhých

Musica Sacra, Chorvátsko 2017

roky generála kongregácie bratov Tešitelov.

Spomeniem tiež jednu smutnú súkromnú udalosť, v novembri mi po operácii a takmer 9 mesiacoch opatrovania u nás v Marianke umrela mamina a chlapi z Chorus Augustini na rozlúčke zaspievali, veľmi si cením a veľmi ďakujem.

2021. Prostriedky sme investovali hlavne do prenosnej aparatury, ktorá je využívaná pri všetkých našich vystúpeniach.

Ďakujeme,

Marcel Porges
Štatutár združenia
Chorus Augustini

Vysoká pri Morave, 750 rokov obce

Doyen – Milan Olexa

15 ROKOV AKTÍVNEJ ČINNOSTI SPOLKU PERMON MARIANKA

Spolok Permon Marianka si dňa 29. 12. 2021 pripomína jubilejné pätnáste výročie svojho vzniku. Za toto obdobie sa mu podarilo zrealizovať množstvo aktivít a zaradiť Marianku medzi slovenské banské mestá a obce. Popri významných cirkevných a pútnických tradíciách, či sakrálnych stavbách, tak majú v súčasnosti návštevníci Marianky možnosť oboznámiť sa aj s jej bohatou históriou ťažby a spracovania bridlice.

Všetko to začalo v roku 2005, keď bolo pri čistení opustenej pivnice v Marianskom údolí objavené jej zatopené pokračovanie. Po vyčerpaní vody sa podarilo preniknúť do priestorov štólne, ktorá je v súčasnosti jediným známym podzemným banským dielom na ťažbu bridlice na Slovensku. To dalo podnet na založenie Spolku Permon Marianka, ktorého cieľom je dokumentácia, záchrana a prezentácia montánneho dedičstva a zachovanie baníckych tradícií v Marianke. Od roku 2007 je Spolok Permon Marianka členom Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska.

V roku 2014 spolok vybudoval pred Bridlicovou štôlnou v Marianskom údolí vstupný portál a tým vytvoril Miniexpozíciu ťažby a spracovania bridlice v Marianke, ktorá je najmenšou banskou expozíciou na Slovensku. Pre verejnosť bola slávnostne sprístupnená dňa 28. 6. 2014 za účasti biskupa Mons. Františka Rábeka. Návštevníci sa v nej môžu oboznámiť s históriou ťažby a priemyselnej spracovania bridlice v Marianke, na fotografiách si pozrieť trvalo zatopené podzemné priestory štólne, vidieť výrobky z bridlice, ukázkou osekávania bridlice, strihania bridlicových srdiečok na ručných alebo pákových nožniciach, vyskúšať si písanie griflíkom na bridlicovú školskú písaciu tabuľku a príležitostne aj ukázkou prehrávania šelakových platní na storočnom klukovom gramofóne, ktoré sa vyrábali z bridlicovej múčky. Na za-

čiatku roku 2017 bola Miniexpozícia zaradená medzi evidované múzejné zariadenia na Slovensku. Ročne si ju pozrie okolo 800 – 900 návštevníkov. Okrem záujemcov v pravidelných otváracích termínoch sú to aj vopred ohlásené skupiny žiakov, deti z letných táborov, rodiny s deťmi, členovia rôznych občianskych združení a ďalší.

Na mieste bývalej Šifrovej jamy v Marianke (Panský les), kde sa v ro-

*Požehnanie portálu Bridlicovej štólne v Marianskom údolí (2014),
foto: Elena Bachledová*

Sprevádzanie návštevníkov po Miniexpozícii ťažby a spracovania bridlice v Marianke, foto: Ivan Paška

*Strihanie bridlice na pákových nožniciach v Miniexpozícii,
foto: Roman Lehotský*

koch 1859 – 1916 priemyselne ťažila a v dielňach spracovávala bridlica, predovšetkým na strešnú krytinu a školské písacie tabuľky, Spolok Permon Marianka na pripomenutie si jej slávy, v roku 2010 postavil Kaplnku sv. Barbory, patrónky baníkov. V roku 2011 ku kaplnke nainštaloval informačnú tabuľku Slovenskej banskej cesty a v roku 2018 doplnil aj banský vozík na prepravu bridlice.

Spolok Permon Marianka sa venuje aj publikačnej činnosti. V roku 2011 vydal brožúru Čierny mramor z Marianky alebo po stopách slávnej ťažby mariatálskej bridlice, v roku 2017 nakrútil 21-minútový dokumentárny film Putovanie za marian-

Kaplnka sv. Barbory, informačná tabuľa SBC a banský vozík na mieste bývalej Šifrovej jamy v Marianke, foto: Ivan Paška

skou bridlicou a v roku 2019 vydal komplexnú publikáciu Veľkú knihu o marianskej bridlici. Výsledky svojej práce prezentovali členovia spolku na konferenciách v Banskej Štiavnici a Pezinku. V Českej republike to bolo vo Vítkove, Budišove nad Budišovkou a v Prahe.

K tradičným každoročným podujatiam, ktoré organizuje Spolok Permon Marianka, patria slávnostné Otvorenie sezóny Miniexpozície ťažby a spracovania bridlice v Marianke, spravidla spojené s vítaním do života novej publikácie, Noc múzeí a galérií, ktoré sa v posledných dvoch rokoch konali online formou webinárov, Deň obetí banských nešťastí a za svetla originálnych historických banských lúčok Svätobarborský sprievod. Tradičným spolkovým jesenným podujatím je aj obľúbená Výstava húb v Marianke.

Spolok Permon Marianka zorganizoval aj 3 odborné semináre s medzinárodnou účasťou prednášateľov z Českej republiky a Maďarska. V roku 2009 to bol odborný seminár Bridlica – čierny mramor v strednej Európe, v roku 2016 Marianska bridlica naprieč storočiami a v roku 2017 Využitie opustených podzemných a povrchových banských diel v Marianke a Borinke.

Členovia spolku každoročne reprezentujú obec Marianka na Stretnutiach banských miest a obcí Slovenska a niektoré roky aj na Stretnutiach banských miest a obcí Českej repub-

Účastníci odborného seminára v spoločenskej sále Polyfunkčného centra v Marianke (2017), foto: Ivan Paška

Členovia spolku na 7. stretnutí banských miest a obcí Slovenska v Kremnici (2014), foto: Blanka Lehotská

liky, ktorých súčasťou sú aj stretnutia zástupcov spolkov s ich primátormi a starostami. Marianka tak bola prezentovaná v Pezinku, Spišskej Novej Vsi, Rožňave, Banskej Štiavnici, Košiciach, Kremnici, Banskej Bystrici, Gelnici, Novej Bani, Ľubietovej a Nižnej Slanej. V Českej republike to bolo v Stříbre, Havířove, Příbrami, Sokolove a Jihlave.

Viacerí členovia spolku boli za svoje aktivity vyznamenaní Čestným odznakom ministra hospodárstva SR Za zachovanie tradícií a niektorí aj Čestným od-

znakom sv. Barbory, ktorý udeľuje Združenie baníckych spolkov a cechov Slovenska.

Dlhodobu Spolok Permon Marianka spolupracuje so Spolkom pre montánný výskum, s Malokarpatským baníckym spolkom a Neziskovou organizáciou Barbora. Úspešne sa rozvíja aj spolupráca s občianskymi združeniami z Českej republiky, ktorými sú Krajina bŕidlice a Zálužné.

V súčasnosti sa Spolok Permon Marianka angažuje v rozbiehajúcim sa projekte Geopark Malé Karpaty, modernom nástroji regionálneho rozvoja.

Množstvo z aktivít Spolku Permon Marianka by nebolo možné zrealizovať bez finančnej a morálnej podpory obce Marianka, za čo jej patrí naše veľké poďakovanie. Veľmi si ceníme aj účasť starostov Marianky na našich významnejších podujatiach.

Roman Lehotský
predseda Spolku Permon Marianka

S kolegami z geoparkov Slovenskej a Českej republiky na Pezinskom permoníkovi (2021), foto: Eva Emzler

AJ MARIANSKA BRIDLICA POTREBOVALA REKLAMU

Meno Henryho Forda, tohto priekopníka automobilového priemyslu nie je asi viacerym z Vás neznáme. K jeho osobe sa viaže viacero citátov, medzi nimi aj tento: „Keby som mal vo vrecku posledný dolár, minul by som ho na reklamu.“ Možno nie v zmysle tohto citátu, ale reklamu zvolila aj marianska spoločnosť ako nástroj pre predaj svojich výrobkov z bridlice.

Možno aj Vy, máte knižnú publikáciu Spolku Permon Marianka „Velká kniha o marianskej bridlici“, vydanú v minulom roku. Sústredili sme v nej všetky dovtedy známe fakty z histórie, ťažby a spracovania bridlice, ktorá preslávila našu obec po celom svete. Ďalšou bádateľskou prácou sa objavujú doteraz neznáme niektoré fakty, v tom-

to prípade reklama formou inzerátov.

Podarilo sa mi objaviť dve verzie reklamy. Určite ich bolo viac a v iných periodikách. V archíve novín „Westungarischer Grenzbote“ (nemecký denník vydávaný v Preßburgu, dnešnej Bratislave v rokoch 1872 až 1919. v preklade „Západomaďarský pohraničný posol“, z roku 1885 a 1887 som našiel reklamu na mariansku bridlicu z produkcie Bane na bridlicu z Mariathálu. Oba inzeráty opakovaním vyšli aj v ďalších ročníkoch spomínaného periodika.

Das
Schieferwerk
zu
Mariathal

zunehmend im eigenen Betriebe der Herrschaft, übernimmt Lieferungen von **Dachschiefer** aller Sorten, **Pflasterplatten** und anderen **Schieferplatten** jeder Größe.

Geneigte Aufträge wolle man richten an die
gräflich Oswald Wolkenstein'sche
Schieferwerk-Verwaltung
in **Mariathal**
nähe **Preßburg**, Post **Bisternitz**.

Preklad inzerátu: ročník 14, 1885, číslo 4411, 8.11.1885, stránka 7

Bridlicový lom pri Mariatháli

Odteraz vo vlastnom podniku, preberá dodávky strešnej bridlice všetkých druhov, dlažbových kociek, a iných bridlicových platní ľubovoľných rozmerov. Objednávky je potrebné smerovať na grófsku Oswaldsko Wolkensteinskú správu bridlicového lomu v Mariatháli pri Prešporoku, Pošta Bisternitz

Das gräflich **Wolkenstein'sche**
Schieferwerk zu **Mariathal** liefert
Dach-Schiefer
von allen Größen und Formen in solider Waare.

Bestellungen übernimmt die Verwaltung des **Schieferwerkes** zu **Mariathal** bei **Preßburg**, Post **Bisternitz**.

Preklad inzerátu: ročník 16, 1887, číslo 5004, 17.7.1887, stránka 8

Grófsky Wolkensteinský
bridlicový lom pri Mariatháli
dodáva

strešné bridlice
všetkých veľkostí a tvarov
v slušnej kvalite.
Objednávky preberá vedenie
bridlicového lomu v Mariatháli
pri Prešporoku, Pošta Bisternitz

MARIATÁLSKI LADOBORCI

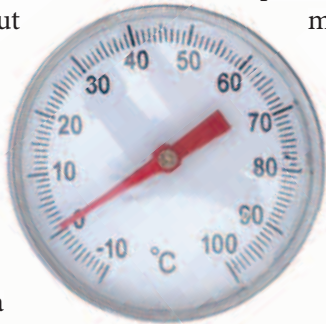
Už 6-tým rokom, každú nedeľu ráno (počnúc septembrom a končiac aprílom), sa stretne pri obecnom úrade malá partia bláznov, ktorí si hovoria „Mariatálski ladorborci“. Naskáču do 2-3 áut a idú sa okúpať do prírody v blízkom okolí. A keďže sa počítam za jedného z nich, rád by som Vám prezradil o týchto bláznoch trochu viac.

V začiatkoch sme sa rozbiehali na „Kameňáku“, neskôr sme skúsili „Šutrovňu v Hoštetne“, aktuálne chodíme na priehradu do Lozorna. A niektorí z nás, už trochu „závisláci“, najmä počas letných mesiacov, si odskočia sa okúpať do Borinského potoka pri zaniknutej horskej osade Medené Hámre. Nenechajte sa popliesť, voda v potoku, má aj počas najväčších horúčav len okolo 10 °C. Teraz v zime sa teplota vody pomaly blíži k „vytúženým“ 2°C. Ak sa „pošťastí“, že teplota vzduchu klesne na mínusové hodnoty, ideme sa do vody vlastne zohriať. Neskôr, zhruba od polovice marca, sa voda už len otepluje. Posledné 3 sezóny boli zimy miernej-

šie, takže sme sekerky na lámanie ľadu mohli nechať doma. Počas posledného kúpania mal vzduch -1°C a vodička mierne nad 3°C. Ideálne parametre pre nás, čo netúžime trhať žiadne rekordy.

V úplnej slobode, ako sa kto cíti, šup-šup do vody a rýchlo von. Na začiatku kúpania je to utrpenie, po skončení blažená eufória.

Nedá mi tu nespomenúť, že časom sa z nás stala dobrá partia, kde nechýba dobrá nálada. Pravidelne sa utužujeme čajíkom-zázvorákom, občasnými koláčikmi, ktoré prinesie naša

jediná stálica Broňička (stálica preto, lebo táto reprezentantka nežného pohlavia zatiaľ jediná vydržala!). A uťahujeme si zo seba, kedy sa len dá (najmä po kúpaní, keď niekoho chytí povestná triaška a nevie sa trafiť do svojho odevu). Skratka, vždy je kopec srandy. Ale dôležité je prekonať samého seba a ponoriť do ľadovej vody aspoň na 5-10 minút (ak treba, aj s prestávkami). Verte mi, s priateľmi sa vieme vyhecovať a do vody sa potom ide ľahšie... Vrele doporučujem vyskúšať aspoň raz v živote. Dokáže to každý! Nadôvažok, otužovanie vraj posilňuje aj imunitu (je o tom množstvo odborných článkov), ale najpodstatnejšie je, že to je úplne ZADARMO! Tak čo, nechceš to vyskúšať a nepridáš sa aj Ty?

Peter Ivica

OBECNÝ ŠPORTOVÝ KLUB MARIANKA

ŠPORTOVÝ ROK 2021

Počas letného obdobia sa úspešne odštartovali futbalové súťaže. A to v podaní našich mužov hneď derby zápasom so susednou Záhorskou Bystricou. Aj napriek podstatným zmenám v kádri mužstva sme úvod sezóny zachytili na výbornú. Po výhre v Záhorskej Bystrici v pomere 4:2, sme vyhrali aj druhý zápas doma proti aktuálne štvrtej Kráľovej pri Senci. Zlomové bolo 3. kolo v Kaplnkej, kde sme nielen stratili 3 body, ale aj viacero hráčov z dô-

vodu zranení. Po veľkej maródke kľúčových hráčov sme v ďalších zápasoch objektívne ťahali za kratší koniec a tak kvalitní súper ako Inter Bratislava a Malinovo to dokázali využiť. Veľkou motiváciou a vzpruhou na tieto prehrané zápasy bola domáca výhra nad Iskrkou Petržalka v pomere 4:1. Tento impulz sme však nedokázali plnohodnotne zužitkovať. Následnú sériu zápasov bez bodov ukončila výhra na ihrisku Novomestského športového klubu

Bratislava, kde sa nám podarilo súpera deklasovať v pomere 5:1. Záverečné kolo jesennej časti sezóny 2021/2022 sme privítali doma vedúce mužstvo ligy Danubiu Veľký Biel. Zápasu prišlo počasie a to sa odzrkadlilo aj na počte divákov. Zápas si prišlo pozrieť veľa fanúšikov z hosťujúceho Veľkého Bielu a atmosféra bola fantastická. Po výbornom vyrovnanom a otvorenom prvom polčase, kde sa šance striedali na oboch stranách, sa v druhom polčase preukázala súperova kvalita.

Lukáš Dubovský

FUTBALOVÁ JESEŇ

S jesennou časťou sezóny nemôžeme byť spokojní, nakoľko na každý zápas ideme s túžbou vyhrať. Mrzí nás predovšetkým strata bodov s tabuľkovo slabšími súpermi. Desiať miest nás motivuje o to viac pripravovať sa počas zimných mesiacov na jarný štart sezóny, ktorý je na programe už 19. marca 2022, kde v domácom derby zápase privítame susedov zo Záhorskej Bystrice. Ďakujem všetkým hráčom za bojovnosť a reprezentáciu obce Marianka na futbalovej mape. Ďakujem vedúcemu mužstvu Milanovi Ivicovi za srdce a nasadenie, hrajúcemu trénerovi Igorovi Bôbikovi za trpezlivosť. V jarnej časti budeme robiť všetko preto aby sme hrou a výsled-

kami robili radosť predovšetkým našim fanúšikom, priaznivcom a podporovateľom.

Súpiska mužstva OŠK Marianka na sezónu 5. ligy 2021/2022: Brankári: Miroslav Bánovský, Michal Pollák
Obrancovia: Michal Strmiska, Peter Mazúch, Liubomir Belmak, Pavel

Očoveji, Miroslav Ratkovský, Tomáš Kolenič, Jaroslav Mihatsch, Martin Mihatsch, Štefan Rajčan, Tomáš Vašš
Záložníci: Martin Novák, Juraj Slanina, Ján Gombita, Róbert Hudec, Ladislav Benci, Jozef Bombiak, Marcel Imrišek, Michal Vlčko, Martin Halada, Lukáš Ochodek
Útočníci: Dávid Volek, Martin Malecký, Jozef Brhel, hrajúci tréner Igor Bôbik.

Lukáš Dubovský

TALENTOVANÁ A PERSPEKTÍVNA MLÁDEŽ

Veľmi nás teší veľký záujem našich najmenších futbalistov. Pod vedením trénerov Mária Bubniča, Martina Pápaya a Antona Vaska, neustále napredujú. Táto výborná komunita trénuje a pripravuje sa na budúcoročné účinkovanie v súťažiach prípraviek. Veríme, že polročné obdobie bude dostatočne dlhé na kvalitnú prípravu v tréningovom aj zápasovom procese. Ukazuje sa však, že sú konkurencieschopní a budú vyrovnaným súperom. Za posledný rok urobili významné pokroky a už teraz naháňajú súperom strach. Odohrali množstvo zápasov a turnajov s množstvom

ocenení. V letných mesiacoch absolvovali tradičné letné futbalové kempy s množstvom športových a spoločenských akcií. Okrem množstva športových a pohybových činností si vypočuli športové rady od osobností ako Ivan Kružliak, najlepší slovenský rozhodca rozhodujúci zápasy európskych súťaží a medzištátnych kvalifikačných zápasov UEFA, ktorý deťom rozhodoval aj zápas. Svoje

skúsenosti ako aj športové zbrane a strelbu deťom porozprával a ukázal Jozef Gonci, dvojnásobný olympijský medailista v športovej strelbe. Najviac však vypovedali kajakárku, trojnásobnú medailistku na Majstrovstvách sveta účastníčku olympijských hier v Londýne Martinu Kohlovú. Deti absolvovali zaujímavú exkurziu Národného futbalového štadiónu ako aj siene slávy Slovenského futbalu.

Lukáš Dubovský

ROZŠÍRENIE ŠPORTOVEJ ČINNOSTI OŠK

Rozhodli sme sa rozšíriť svoju činnosť o nový druh športu **TEQBALL**. Je to stále populárnejšia loptová hra kombinujúca prvky futbalu a stolného tenisu. Hrá sa na zakrivenom stole, cez ktorý si hráči na lavičke vymieňajú loptu údermi s akýmkoľvek časťou tela okrem rúk. Prvý stôl bol vytvorený v roku 2015 ako pomoc pri výchove futbalistov. V priebehu dvoch rokov však tento šport získal takú popularitu, že v roku 2017 bola založená medzinárodná federácia FITEQ a teqball sa začal považovať za šport. Teqball rastie a teší sa veľkej popu-

larite medzi futbalovou komunitou. V novembri 2020 bol teqball uznaný ako oficiálny šport, čo z neho robí najrýchlejšie rastúci šport na svete a skvelého kandidáta na zaradenie do programu olympijských hier. Teqball bol zaradený do hlavného programu Európskych hier 2023, kde to bude oficiálna medailová disciplína. Teqball má veľký vplyv na vývoj techniky, koordináciu, rýchlosť rozhodovania a koncentráciu. Pravidlá sú prispôsobené tak, aby nútili hráča neustále sa rozvíjať, robiť hru variabilnejšou, taktickejšou a čo je najdôležitejšie, zábavnejšou. Pre-

to sme sa rozhodli aj my vytvárať čo možno najmodernejšie metódy prípravy a tréningu pre našich futbalistov ale aj všetkých športových nadšencov. Touto cestou by sme chceli taktiež osloviť záujemcov o športové aktivity rôzneho druhu ako je tenis, volejbal, nohejbal, bedminton, že areál obecného športového klubu má k dispozícii okrem nového detského ihriska aj nové **multifunkčné ihrisko**, ktoré bolo vybudované pre Mariančanov bez rozdielu veku a pohlavia. Budeme radi, ak bude slúžiť pre všetkých športu chtivých obyvateľov čo najdlhšiu dobu.

OBEČNÝ ŠPORTOVÝ KLUB MARIANKA ĎAKUJE

obci Marianka za podporu, hráčom za reprezentáciu našej obce, rodičom, starým rodičom, fanúšikom, priaznivcom a podporovateľom.

Prajeme všetkým pevné zdravie, pokojné prežitie vianočných sviatkov a šťastný Nový rok 2022.

Text: Lukáš Dubovský, Mário Bubnič. Foto: Ivan Paška st., Mário Bubnič, Anton Vasko

MARIATÁLSKY ŠTVANEC PRINIESOL NOVÉ REKORDY

Od Mariatálskeho Štvanca ubehli už takmer tri mesiace, no krásne emócie z uplynulého ročníka v nás stále pretrvávajú. Aj s odstupom času môžeme povedať, že tento ročník po všetkých stránkach prekonal aj tie najodvážnejšie scenáre.

Všetko klaplo ako malo. Vyšlo počasie, čo bolo pre úspešnosť akcie kľúčové, a tak sme si v Marianke mohli užiť deň plný slnka a dobrej

líčkov, cez značenie trate, registráciu účastníkov, až po záverečné veľké upratovanie. A tiež navarili guláš pre všetkých bežcov. Ich všetkých

nálady. Akcia sa mohla uskutočniť najmä vďaka podpore Bratislavského samosprávneho kraja, Obce Marianka, generálnemu partnerovi podujatia TUI Reiscenter Slovensko a ďalším partnerom.

Veľká vďaka patrí aj miestnym obyvateľom, ktorý priložili ruku k dielu a ako každý rok sa zúčastnili nielen behu, ale aktívne sa zapojili ako dobrovoľníci aj do príprav samotného podujatia. Pomáhali so všetkým, od balenia štartových ba-

vnímame ako súčasť úžasného organizačného tímu.

Na podujatí sa podarilo „trhnúť“ rekord v počte detských účastníkov. Na detskom behu „Záhoráčik“ ich nakoniec bežalo viac ako 200 a dospelí si prebrali takmer 350 štartových čísiel. Z Mariančanov boli na dlhšej trati najrýchlejší Mikuláš Meluš a Alana Židziková, prví v cieľi 5,5-kilometrového Malého Štvanca boli Martina Tomus Palusková a Erik Tomus.

Ak sa vám na Štvanci páčilo, už teraz si zapíšte do diárov dátum 25. septembra 2022, kedy sa na rovnakom mieste uskutoční v poradí už 12-ty ročník. A už teraz vieme, že bude naozaj výnimočný, jeho súčasťou totiž budú aj oficiálne Majstrovstvá Slovenska v horskom behu na 10 kilometrov. A tak sa nám opäť podarí posunúť toto krásne podujatie o ďalší stupienok vyššie.

My sa veľmi tešíme. Lebo stráviť deň s vami – bežcami a našimi priateľmi – nás všetkých nabíja neskuťoučnou energiou.

Vidíme sa o rok,

organizátori

Rado, Ján a Zuzana Dömény

VTIPY

MILANA OLEXU

Sudca v rozvodovom konaní presviedča manželku:

– Pani navrhovateľka, ale niečo muselo byť predsa na vašom manželovi pozitívne ...

– No, to áno, ale to sme už do posledného centu minuli.

Do pohostinstva príjde Ježiš a posadí sa.

Čašník ho upozorní:

- Tu si nesadajte, tu sedávajú štamgasti. Vyhodia vás!

Ku podivu, nechali ho sedieť medzi sebou.

Ježiš:

– Za to, že ste ma nevyhodili sa vám odvdáčim!

Dotkne sa slepého, slepý vyskočí ...

– Ja vidím!

Dotkne sa hluchého a hluchý vyskočí ...

– Ja počujem!

Otočí sa k ďalšiemu a ten na neho:

– Na mňa nesahaj, ja mám invalidný dôchodok!!!

Heslo východniara:

– Nejem za to, že by som žil, jem za to, že by som nepil na lačný žaludek.

Šofér si prezerá potvrdenie o zaplatení vysokej pokuty a pýta sa policajta:

– Prosím vás, prečo ste tu dali pondelkový dátum, keď dnes je iba piatok?

– Nechcel som vám kaziť víkend ...

K rodinnej bitke došlo potom, keď syn predstavil rodine nevestu a babička utrúsila:

– To vás Pánboh trestá, že še nemodlíte.

Ako som sa cítil po požití alkoholu?

– No, ako pán domu.

Z lúbostného listu východniara:

– Drahá odpušć mi, že som ku tebe minulý týždeň neprišol, ale bul som pic a nemoch som dva dni prisc ku sebe, ne to ešći ku tebe ...

SMS-ka

ona: – Ahoj zlatko, čo robíš?

on: – Miláčik, ja už ležím v posteli a myslím na tebe ... a ty?

ona: – Som na diskoteke a stojím za tebu!

Žena: – Še rozhodni, budz ja, abo palenka!

Muž: – No miláčku, čo ci povim, budzeš mi chybic.

